

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleista kas penktadienį, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Savienyose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose vietose.....3.00
Prenumerata apima 12 mėnesių. Prenumeratos
metas skaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo
pašto išėjimo. Kainos kaitės laisvą. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nr. 30

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 26 d. LIEPOS (JULY), 1912 m.

Metai XXI

POLITINIS ŽINIOS.

AMERIKA.

Buvęs prezidentas Roosevelt rengia savo šalininkus naujon konvencijon, kuri atsisibis taiggi Chicagoj. Cia, be abejonės, Roosevelt bus pastatytas kandidatu prezidento vietai, bet ar bus jis išrinktas, reikia abejoti. Skilus republikonų partijai, jai pasidalinus į dvi dali, kandidatas nei vienos dalies gali negauti pakaktinai balsų. Roosevelt žada savo programą pagarsinti laike konvencijos ir užtikrina, jog už jo programą daugelis socialistų jį palaikys. Matyt jis tikisi socialistų balsus savo pusen patraukti, bet ar tas pasiseks, reikia abejoti. Socialistai juk turi savo kandidata, tai laike rinkimų jie ir balsuos už savo kandidata, o ne už svetimą. Pats Roosevelt, kaip prezidentatamas parodė, ne viską pildo, ką žada, o ant galo ir norėdamas, pildyti negali, jeigu kongrese ir senate dauguma narių jo programui nepritaria.

Nuolata besikišdama į ispaniškų republikų reikalus, keldama revoliucijas, neramumą siaurinė anglo-saksioji tvirciausioji Amerikos republika žudo užsitikėjimą ispaniškų republikų. Nors siaurinė Amerika, remdamasi ant Monroe doktrinos, garsina save apginę ispaniškų republikų, bet paskutinės neužsitiki apginėjai, kad ir su Europos, ar Japonijos pagelba norėtų nuo negeistino apginėjo pasiliuosuoti, nes jis pats į niekus pavertė garsią Monroe doktriną. Ypač siaurinės Amerikos Jungtiniam Valsčiams neužsitiki Meksika, nuo kurios galingasis kaimynas pavėrė suvirsum trečdali žemės ir dabar visokios rūšies kapitalistai stumia valdžią, kalbina naudotis iš maistų, siųsti Meksikan kariuomenę ir griebti vėl gerą kaimyno žemės plotą. Godumas galingo kaimyno ir verčia ispaniškias republikas susiartinti, susiristi tarp savę atsiėmimui prieš godų ir galingą kaimyną.

Neužsitikėjimas ispaniškų republikų siaur. Amerikai, kilus laukiamam karui su Japonija, gana pavojingas Jungtiniam Valsčiams; negeistinas jiems ir susirimas tu republikų, o tokio susirimo pradžia jau padaryta. Susirimo svarbiausios Pietinės Amerikos republikos — Argentina, Chili ir Brazilija. Prie ryšio turės pristoti ir Meksiko, jeigu nori savo savistovystę palaikyti. Susijungusios šios ispaniškios republikos jau pasekmingai galėtų atsiremti prieš siaurinę kaimyną, neleistų jam kištis į ispaniškų republikų naminius reikalus.

Kad ispaniškų republikų neužsitikėjimą sumažins, Jungtiniai Valsčiai mano suaukti Washingtonan, ar kitan miestan visos Amerikos konferenciją apkalbėjimui visų savitarpinių reikalų. Ar tokia konferencija išnaikys neužsitikėjimą silpnųjų republikų, reikia abejoti, jeigu Jungtiniai Valsčiai ir po konferenciją elgsis taip, kaip iki šiol, jeigu vis kišis į reikalus tų, kurie svetimų įsiikišimo nenori.

Greičiau galima kaimynų užsitikėjimą nužudyti, negu nužudyti atgauti; užsitikėjimą galima tik geras, beinteresuojamas darbas atgauti, o gero Jungtiniai Valsčiai kitoms republikoms mažai padarė.

MEXIKO.

Amerikonai Meksiko gyvenanti siuonia laisvus Washingtonan, reikalaudami pagelbos, nes juos buk skriaudžia revoliucionieriai. Ar ištiko jie skriaudžiamai, sunku sužinoti, nes amerikoni taniai ir tamsiems, ne visada do riams darbams šaukia pagelbos

savo valdžios, todėl amerikoni pasiskundimams ne visur žmonės tiki. Bet šiūom kartu su protestu prieš revoliucionierių pasielgimus prie prezidenta Madero atsišaukė ir Japonijos konsulis, o Japonija, nenorėdama savę kompromituoti, ne protestuos be pamato.

Iš El Paso, Texase, atėjo žinia, buk aplinkinėse Juarez ir Dublan amerikoni namuose dar rta kratos. Revoliucionieriai nuo amerikoni atėmė 300 karabinų ir daug amunicijos. Ginklai tie amerikonom buvo pasiūti Washingtono valdžios, kad jie savę apginti galėtų. Kad jiems svetimam krašte kas nors neieis iš ginklų naudotiesi, to galima buvo laukti; tų turėjo suprasti ir ginklus pasiuntę. Gyvenanti tose aplinkinėse amerikoni gavo prisakymą, jeigu nenori stoti revoliucionierių eilėn, išsinešdinti iš Meksiko. Gyvenanti Sonora valstijoje išeiviai iš Jungtinių Valsčių mormonai, turinti ten savo koloniją, kurioj gyvena apie 1,500 žmonių, bėga į Jungtinius Valsčius, nes bijosi pasekmių pasipriešinimo revoliucionieriams.

Iš Sonora valstijos, kur persiikė revoliucionieriai, prieštaraujantis ateina žinios. Valdžia garsina, jog revoliucija tapo užsloginta, bet jeigu taip būtų, amerikoni nebėgtų iš tos valstijos. Kad revoliucionieriai ne mano stoti į didesnius mušius dideliais pulkais, tų jie pats pirma pagarsino, bet nuo galutinio revoliucijos numalšinimo dar, turbūt, toli.

TURKIJA.

Nors Turkijos valdžia neseniai garsino, jog sutarė su albanais užmegsti tarybas ir karą sulai kyt, bet matyt žinia ta buvo neteisinga, arba gal tarybose pasirodė, kad susitaikyti negalima, todėl karas atsinajino. Pereitą savaitę Albanijos kalnuose netruko kruvinų susirėmimų, kuriuose, vienok, turkams nesisekė. Turkijai labiau rupi albanų nutildymas arba pergalėjimas, negu karas Tripolyj. Prie albanų perėina su ginklais čielos turkiškos kariuomenės dalys, todėl sukilimą suvaldyti negalima. Su albanais išvien eina ir serbai. Todėl prieš turkams nusilenkti ir išpildyti albanų reikalavimus. Geriausius ginklus jie gauna iš Italijos, todėl savo sunkiai prieinamuose kalnuose karą gali ilgai vesti ir taip paalsinti Turkiją, kad ji turės išpildyti viską, ko albanai reikalauja, nors jie reikalauja savo kraštui visiškios nepriklumybės.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Vilniuje greit katinama įsteigti valstybinį paukščių auginimo draugijos skyrių. Draugija rūpinasi naminių paukščių auginimu. Ji steigia tam tikras parodas, paskaitas, kursus, mokyklas, leidžia knygetes apie paukščius. Draugija išranda vietas, kur galima būtų pardavinėti kiaušinius ir naminius paukščius.

Tik dabar Vilniaus džiovos draugijos valdyba paskelbė kiek pasipelnimui iš "baltosios gelelės" pardavimo gegužės 8 d. Pats gelelių pardavimas davė 20,284 r. 46 k., aukų surinkta 719 r. 51 k., gelelių pardavėjos ir pardavėjai sumetė 225 r. 50 k., iš d-ro Sabado paskaitos gauta 31 r. 70 k., iš afišų pardavimo 3 r. 73 k. Iš viso "baltoji gelelė" pelnė 21,264 r. 90 kp. Išlaidų buvo iš viso 2,758 r. 88 k., taigi gryno pelno draugijai teko 18,506 r. 2 kp. Iš pinigų, gautų iš pardavimo, buvo netikrų apie 90 r. Be to, buvo keliolika sagučių,

skardos kamštukų nuo alaus butelių ir t.t. Svetimų valstybių pinigų buvo apie 60 r.

— Viltis —

Šiomis dienomis Senatas svarstė vidaus reikalų ministerio reikalavimą panaikinti Vilniaus gub. valdybos nutarimą, kuriuo ji leido steigti šias Vilniaus lenkų draugijas ir įstaigas: "Širdies Jėzaus namai", "Sv. Antano namai", "Sv. Magdalenos prieglauda" ir kitos. Ministerio nuomone: visos tos įstaigos esančios tikybinių ir delto turėjusios būti tvirtintos vidaus reikalų ministerio. Senatas vidaus reikalų ministeriui pritarė ir tų draugijų įsteigimą panaikino.

— Viltis —

Bekasinejant miestą kanalizacijos reikalams, darbininkai užtikto netoli Didžiosios gatvės didelį pažemį urvą, murytą iš plytų. Urvo sienos — mąsto sumo. Kaip toli jis eina — dar nežinia. Gal but, tai buvo koks požemių kelias iš Vilniaus pilies?

— Viltis —

Lenkų "Mokslo draugų" draugija gavo šiomis dienomis dvi didelės knygi nuorašų iš įvairių senovės dokumentų apie Lenkijos ir daugiausia Lietuvos karus su kryževiais. Tie nuorašai padaryti iš akty, laikomų Karaliaučiaus archyve. Jūs nuorašė prof. Voigto išakymu Lietuvos istorikui Teodorui Narbutui, kas yra pažymėta ant kiekvieno nuorašo. Tų nuorašų iš viso yra 358. Tarp kitko yra ten: Didžiųjų Mistrų raštai į Jogailą ir Vytautą, žemaičių skundai ant kryževių, kryževių ordeno manifestas, išleistas prieš karą 1409 m., instrukcijos kryževių ordeno atstovams Konstancijos soboran, lietuvių ir lenkų skundai sobore, Ukmergės kovos aprašymas, ribų nustatymas tarp Lietuvos ir Prūsų ir daug kitų dokumentų iš 1382 — 1498 metų. Tuos nuorašus padovanojo draugijai garsaus Lietuvos istoriko anukas, p. T. Narbutas.

— Viltis —

Miesto archaiologijos komisijai nariai pastebėjo, kad nuo Pilies kalno bokšto apacio prašėde kristi muro trupiniai. Delto komisijai nutarė atidžiai apžiūrėti visus kalno murus drauge su architektu-archaiologu Honvaldu, kuris kviečiamas tam tyčia atvažiuoti Vilniui.

— Viltis —

IS KAUNO.

Kauno esperatininkų draugija nuo birželio 21 d. taiso savo bute esperanto kalbos kursus nariams. Mokesnis 1 r. už 10 lekcijų.

— Viltis —

Birželio 19 d. Kaunan atvyko Peterburgo universiteto privat docentas Sokolovas lietuvių senovės tyrinėti.

— Viltis —

"B. Vied." praneša iš Kauno gub., kad Aleksandrovo valsčiaus raštinkas išlaužęs valsčiaus kasą ir, pasiėmęs pinigų ir pasportus, pabėgęs.

— Viltis —

IS GELVONIO, Viln. gub.

Gelvonių miestelis nelabai didelis. Bažnyčia muros, valščius, dviklės ministerijos mokykla, pravoslavų cerkvė ir už bažnyčios riosgo gruvėšiai buvusio kadaisia vienuolyno Monopolis, aludžių ir slaptų pardavinėjimų begalinė daugybė, nelyginant skruzdynas. Kiekvienose beveik namuose rasi degtinės ir alaus. Žmonės tamsūs, neturi jokios draugijos, laikračių neskaity, bet jau degtinė, alus, tai ženka pirmyn sparciai, kai-kurie net ir gyvastį padeda. Štai neseniai du degtine užsidėgė. Vieną

pasisekė išgelbėti, o kitas, prisurbęs degtinės, nuėjo į anąjį pasaulį. Palaidojo kaip kokį gyvulį: šale kapinių, į balą, be kunigo, be jokių maldų. Gėda, gėda gelvoniečiams! Likote toli užpakalyje nuo savo kaimynų. Štai aplinkiniai, turi įsteigę sau draugijų — "Blaivybė" ir kitokių, šviečiasi, skaito laikraščius. Laikas, gelvoniečiai, atsibusti! Sakalas.

— Šaltinis —

IS MALĖTŲ, Viln. gub.

Birželio 11 d. Malėtų valsčiuje buvo suiega delto išnuomavimo. Iš valstiečių atsirado trys žmonės, kurie buvo norėję drauge paimti pašta; Zvygys iš Oktaopolio, Siaurukas iš Kalizij ir Vaitėnas iš Azubalių. Tie valstiečiai reikalavo padidinti jiems algos, suiega griežtai atsakė — ne. Tuomet žydai (Gordonas ir Epšteinas), kurie seniau turėjo pašmę pašta, sutiko už praėjusių metų algą toliau laikyti. Iš karto, rodos, kad tai tie trys valstiečiai kalti esą, kam reikalavę padidinti algos, nes žydai sutiko už mažesnę. Bet toliau ir pasirodė žydų gudrybė, o Malėtų valstiečių tamsybė ir kvailumas. Žydai, matydami, jog paštu gerai uždirbsi, surinko visus seniūnus su rinktiniais, gerai prigridė ir davė kyšių. Gridė ir kyšius dalijo ne patį žydai, bet jų agentai: Alijokas ir kiti. Alijokas atvirai klausinėjo seniūnų, kiek kuris turi rinkinių, kad jis žinotų, kiek reikės degtinės ir kyšių. Žydai, prigirdę seniūnus su rinktiniais, pareikalavo padidinti algos, nes "mums, sako, reikia duoti raštinkui, seniūnui, vaitui ir rinktiniam." Tamsūs žmonės, prigirdę degtinės ir gavę kyšių, su noru sutiko išpildyti žydų reikalavimus ir atidavė pašta, vietoj trijų metų, šešeriems. Saviesiems pareikalavo pridėti truputį algos, buvo jiems tai sunku, o žydams už degtinės lašelį ne tik padidino algą, bet dar ir padaugino valdymo metus dvigubai. Juozas Phipiras, pamatęs tokį keistą pasielgimą, norėjo vienas paimti už praėjusių metų algą, bet jam nedavė, nes daugumas rėkė: "Ką mes iš jo turėsime." Ir nedavė jam.

— Viltis —

IS PERLOJOS, Viln. gub.

Gegužės 30 dieną buvo čia didelė perkunija su smarkum lietu ir didelė vėtra. Grausitinis užmušė besėjantį laukę grikius Maloniškių Zig. Gudaitį. Drauge užmuštas ir arklys.

— žemdirbys —

IS VEIVERIŲ, Suv. gub.

Šiemet Veiverių mokytojų seminariją pabaigė: Mikas Baliunas, Jonas Brazaitis, Jonas Butkus, Jurgis Dargis, Juozas Genuša, Ričardas Gržibauskas, Jonas Kinas, Zigmantas Micevičius, V. Micka, Kazys Motuza, Aleksandra Osmolskis, Zigmantas Ostauskas, Vincas Ozkinis, Jonas Skrzitulis, Vincas Srinoginis, Stanislovas Šileika, Kazys Uzas. Nikodimas Vakulavičius ir Česlovas Vitkauskas. Iš jų: Baliunas, Micevičius, Micka, Osmolskis ir Ozkinis pabaigė pasizymėdami ir gavo dviklės pradinės mokyklos mokytojų atestatus.

Iš visų pabaigusiujų — yra 15 lietuvių, 2 rusų, 1 lenkas, 1 vokeietys. Lietuviais vadimu visus tuos, kurie mokėsi lietuvių kalbos. Vienam mokiniui, del ligos, baigiamuosius egzaminus atidėjo rudenini.

Istojamieji egzaminai į i kursą bus rugpjūčio 8 d. (s.k.).

— Viltis —

IS MARIJAMPOLĖS.

Šita įstaiga šiemet pabaigė 5 savo gyvavimo metus. Mokytojai 8, butent: 4 lietuviai ir vie-nas lenkas — katalikai, 3 rusai pravoslavai. Įstaigos direktorius kun. M. Gustaitis. Šiemet mokinių joje buvo 65; visos lietuvaiteis. Progimnazijos pensijone šiais metais gyveno 20 mergaičių tų pačių mokytojų priežiuroje — vedėjos p. M. Pečkauskaitės ir padėjęjos p. J. Kaikiukštytės.

Del geresnio mokinių auklėjimo patariame kuodaugiausia mergaičių apgyvendinti pensijone. Pilnas laikymas pensijone kaštuoja 130 rub. Padidėjus auklėtinųjų skaičiui, mokeskis ir laikymas bus papigintas. Kitiems metams pensijonas bus žymiai padidintas ir pagerintas.

Už mokslą reikia mokėti metams: prieklasj 20 rub., 1 kl. — 40 rub., 11 kl. — 45 rub., 111 kl. — 50 rub. ir IV kl. — 55 rub. Kas leidžia dvi mergaiti mokyties, tai už antrąją imama tik pusė tiek.

Šiemet pabaigė 4 kleses 4 mokinės: Adelė Butauskiūtė, Akvilė Klebonaitė, Monika Starkevičiūtė ir Matilda Žilinskaitė. Istojamieji ir pataisomieji kvotimai po vakacijų bus rugpjūčio 31 d. ir rugsėjo 2 ir 3 d. n. k. i visais progimnazijos kleses. Lekcijos prasidės rugsėjo 4 d. n. k. Ligsiol priimti prašymai iš 10 kandidatų. Progimnazijos mokslo programas reikalaujantiems siunčiama dovanai. Su prašymais ir klausimais reikia kreipties išanksto šiuo adresu:

Marijampolė, Suv. gub. "Žiburio Centro Valdyba."

— Viltis —

IS KUPIŠKIO, Ukm. pav.

Vietinis vargoninkas Ignas Plukas ir nuo seniau mokindavo jaunimą dainuoti, bet šiais metais dar labiau sukruto telkti juos prie dainų. Dabarties įsiai turi sutelkęs didžiulį mišrų vaikinių ir merginų chorą. Choras vis didėja, auga. Šventadieniais po pamaldų prisirenka kuone pilnas jo kambarelis jaunų dainininkų. Gražu ir pažiuotė. Jaunieji choristai pramokę, ir savo sodžiaus visą jaunimą pratina prie gražių dainelių. Jei būtų vakaras, ar kas, nebūtų gėda pasirodyti ir viešai. Bet tik tai vakarą nežinia šiemet ar turėsime kada. Vienas kitas atsimena apie jo surengimą, bet paskui nutilsta. Kas-gi — vertėtų surengti ir vakarą.

Ar ne tas.

— Lietuvos Uklininkas —

IS ŽEIMĖS, Kauno gub.

Martiniškių dvare kas žiema daraktarauna žinomas čia vaikinai, J. M.—is; baigęs pradinę mokyklą ir šiek-tiek lietuviškai ir lenkiškai skaityti ir rašyti pramokęs, jis kasmet mokina minėtame dvare kumečių (ordinarių) vaikų. Bet mokina juos ne lietuviškai, tik lenkiškai. Gal manote, kad Martiniškių dvaro kumečiai lenkai? Kur tau — beveik visi gryni lietuviai, su kuriais ir pats minimasai daraktorius kalba tik lietuviškai, vaikus gi tų lietuvių skaityti, rašyti ir katakizmo mokina lenkiškai. Ir taip nuo mažų dienų mūsų brolių vaikeliams čiepijama lenkystė. Nestebėtina tat, jei jie, suaugę, "lenkais" virs.

Turiu dar pridurti, kad minimasai daraktorius lietuvis, skaito net ir lietuvių laikraščius. Bet kodėl jis taip daro — negaliu suprasti. Reiktų nors sykį jau suprasti ir nekvailinti vaikų iš mažens, nenuodyti jų dvasios.

Ten buvęs.

— žemdirbys —

IS PAPILĖS, Šiaulių ap.

Birželio 19 dieną Blaklaukės sod. vaikai, bebėgiodami, rado "cukraus" ant kelio. Vyresnieji, pamėgę, pametė, nes "cukrus" pasirodė kartus, 4 gi mažesnieji pasulpėjo daugiau. Parėję vaikai namo, staigu susirgo: pradėjo vemti ir "kadukas" pagavo juos trauktyti. Tėvams išspradžios pasirodė, kad vaikams kirmis pakilo. Žinoma, pradėjo gydyti rukmais ir tepimais. Išsiteravę, pagaliau, ligos priežastį ir suprato, kad čia ne juokai, suskato įieškoti tikresnės pagelbos. Atgabeno į Papilės ligoninę, bet dviem vaikams: Tamoševičiui ir Bagočiui bei pasirodė nebereikalinga — tuojau ligoninėje mirė. Kitu da (Butnorius) — pagijo.

F. E.

— Viltis —

IS MINSKO.

IS ŠAUKENŲ, Šiaulių apskr.

Beržėnų Ukio draugijėlė birželio 11 d. buvo nuvykusi į Baisogalos bandymų stotį; išviso važiavo 15 žmonių: Varputėnų klebonas kun. Leikus, Šaukėnų klebonas kun. Staševičius, ukininkai: Deveika Ig., Keras J., Barzdelis J., Gričius J., Pakacymas J., Samulevičius J., Mankevičius J., Juozaitis St., Linkevičius K., Melisiukas P., Butautas P. ir Sutkus A. Baisogalos bandymų stotis turi baidymui 20 dešimtinų žemės, kur yra lig 600 laukelių, apstatę visokiais javais, šakniavaisiais ir žolėmis su mėšlais, mineralinėmis trąšomis ir be mėšlų ir trąšų.

Bandymų stoties direktorius Petrusčinskis atsiprašė, kad negalys visko lietuviškai paaiškinti, tik 3-čias mėnuo kaip atvažiavęs į Baisogalą, kad pasirūpiąs išmokyti lietuviškai, nes norįs būti naudingas tiems žmonėms, tarp kurių apsigyvenęs. Ekskursantai pasidalijo į dvi daly: vienus vedžiojo pats dvarininkas Komaras, aiškindamas viską lietuviškai, kitus Petrusčinskis — aiškindamas lenkiškai.

Nors visų laukelių žemė yra vienoda, bet pasėti ant jų augalai — ne vienodi: ant vieno laukelio javiai tamsūs, laišakai jų platus, tankūs; ant kito laukelio šalia — reti, laišakai siauri, pageltę. Dvarininkas Komaras, direk. Petrusčinskis ir jo padėjęjas Miotelka nuolatai buvo klausinėjami, delko javiai taip nevienodi? Iš visų bandymo laukelių jau dabar galima pastebėti, jog kur augalai sėti ant zuparo ir ant zuparo su vopna — tai aiškiai skiriasi nuo kitų.

Rugių yra 18 rūšių, geriausiai išrodo rugiai "Petkusiai" ir Rokiskio — tie geriausiai tinką mūsų žemei. Avizų ten yra 14 rūšių, iš jų pasizymi avizos "Li-govo", "Ričlig", "Šlamsteckės", "Dzipsauskės" ir "Goldregien" ("Aukso lietus") iš Švedijos, pasėtos ant zuparo. Visi kviečiai, kaip ant zuparo, taip ir ant to-mamiličių, labai geri; iš jų geriausiai išrodo kviečiai No 101 ir kviečiai "Kėdininiai." Žirniai, kaip su trąšomis, taip ir be — išrodo visi vienodai gerai. Iš žirnių geriausiai pas mus derą "Voskovy" ir "Folger." Miežių 14 rūšių iš jų geriausiai išrodo dviečiai "Hanna" ir miežiai vietinės Baisogalos stoties; šiaudai jų druti, kaip nendrės, ir auga labai šakodamiesi. Žolės "Przelot" labai gražios, auga smėlyje, labai naudingos ir gerai užsimoka. Bulbių 12 rūšių — dabar geriausiai išrodo "Vollman" ir "Gauronka."

Vienam kambaryje yra javų kolekcija (rinkinys) pėduose su varpomis; kita kolekcija vabalų, kirmynų ir visokių piktžolių, kenksmingų augalams; kiekvieno iš jų kenksmingumas buvo paaiškintas, kiti buvo dedami po mikroskopu. Taip-pat buvo paaiškinta, kaip reikia naikinti pikt-

žoles, vabalus ir kirmynus, kurie gadina javus. Paskui aprodė visas ukio mašinas, plugus, akėčias, fuktelius ir javams valyti trijerius. Laboratorijoje parodė, kaip dirba zuparo analizą, kaip mala kaulų miltus. Visa tai mus taip užinteresavo, kad nepamatėme, kaip prabėgo diena. Galų gale mes visi sustojom, ir nuo mūsų nuėmė fotografiją. Uklininkas Keras visų vardu keliais širdingais žodžiais padėkojo p. Komarui už visus visokių paaiškinimus ir patarimus ir už maitinimą priėmimą. Uklininkas Butautas padovanojo p. Komarui senobinį pinigėlį, iškastą iš Šatrijos kalno. Gražiai atsiveikinę, vakariniu traukiniu grįžo namo. Ten buvusis.

— Viltis —

Žinomoji mūsų dailininkė, Varsavos konservatorijos mokinė, p-lė Liuda Balčiūnaitė-Balčiūnaitė ištekejo šiomis dienomis Minske už tenyškio "Atsargumo" dr-jos agento p. J. Mačulskio.

— Viltis —

OBELIŲ MERGAICIŲ PRAKTIKOS UKIO IR NAMŲ RUOŠOS MOKYKLA.

Obelių mergaičių praktikos ukio ir namų ruošos mokykla įsteigta graipienės H. Przedzieckienės Obelių dvare, Kauno gub., Ežerėnų apskrityje. Mokykla yra vyriausios ukio ir žemės dar-bų valdybos žinioje, žemės dar-bų departamentu priežiuroje. Mokyklos tikslas — lavinti mergaites įvairiose ukio šakose, duoti gerą išauklėjimą ir pradžios mokslą, kad baigusios mokyklą galėtų būti geros ukininkės ir išmintingos šeimininkės, mylinčios dorą, tvarką, darbą, ukį ir tėvynę; tuo tikslu mokykla rūpinasi inkvėpti prisirišimą prie sodžiaus gyvenimo ir gerbimą ukio darbų.

Visas mokslo kursas praeinamas trejais metais ir padalintas į tris kleses. Mergaites moko šių ukio dalykų: namų tvarkos vedimo, virimo, kepimo, pienukavimo, vištų ir kiaulių auginimo, skalbimo, audimo, daržininkavimo, sodininkavimo, bitininkavimo, siuvimo, siuvinėjimo ir mezgimo.

Bendrojo lavinimo: skaitymo, rašymo, skaičiavimo, gamtos, piešimo, dailiaraščio, dainavimo, gimnastikos. Be to, dar leista mokyti gyvulių auginimo, iš vyčių ir žolių įvairių dalykų pyrimo (šie pastarieji skyriai šiemet dar neįvesti). Baigusios tą moks-lą gauna tam tikrą tos mokyklos paliudijimą su teisėmis. Mokyklon priimamos mergaitės nuo 15 iki 25 metų amžio, mokančios bent kiek skaityti ir rašyti ir galinčios dirbti visus praktikos ukio darbus, kurių reikalauja mokyklos programa. Jeigu ston-jančiųjų skaičius didesnis, negu mokykloje vietų, tai pirmą vietą duoda toms mergaitėms, kurios yra baigusios pradedamąją mokyklą.

Prašymą reikia paduoti tėvų ar globėjų vardu mokyklos vedėjui ne vėliau kaip lig rugpjūčio 15 d., pažymint mokinės gyvenimo vietą (gub., bažnytkiemis, apskritis) su nurodymu, kieno lėšomis mokinė mokysis. Iš stot-lančiųjų mokyklon reikalaujama: 1) paspartas ar gimimo metrika; 2) doros paliudijimas; 3) gydytojo paliudijimas apie raupų indiegimą ir ape tai, jog kandidatė neturi trachomos ar kitos limpanosios ligos; 4) įrašų 15 rub. vietai patikrinti mokykloje; tie pinigai esti priskaitomi prie metinio mokesnio, o ne priimtoms grąžinam.

Prie mokyklos yra pensionatas, gyvenančios jame mokinės moka už butą ir laikymą po 150

rub. mokslo metams, mokslas — dovanai. Tas mokslas įnešamas pusmėnesiais (arba metų ketvirtadaliais), pusę mokslo, mokinei stojant mokyklon, per kalėdą reikia užmokėti.

Išvažiuojant mokinei del nesitiktųjų priežasčių, mokesnis negražinamas. Taip pat, jeigu mokinė išvažiuoja laikinai iš mokyklos, arba vėluoja po vakacijų ar švenčių, tai už tą laiką jai neatskaitoma nieko iš metinio mokesnio. Jeigu mokyklon stoji dvi neturtingi tikri seserai, daromi joms palengvinimai.

Kiekviena priimta mokyklon mokinė turi įnešti 5 rub. atlyginimui, jeigu kartais pagadintų kokį valdžios daiktą. Už padarytus nuostolius išskaitoma, o likusieji pinigai gražinama mokinei, baigiant mokyklą. Mokslo pradedama rugsėjo m. pradžioje, bet užsirašyti mokyklon reikia ankščiau. 1 ir 11 klėsės mokinės, paleidžiamos dar ir vasaros vakacijoms, 111 klėsės mokinės vasaros vakacijų nebeturi, tik gali važiuoti namo per kalėdas ir per vėlykas, skaitant kalėdų ir vėlykų šventes.

Mokinių tėvai ir globėjai, joms išvažiuojant vakacijoms, turi mokyklos vedėjai pranešti, ar po vakacijų tos mokinės mokyklon grįš ar ne, nes kitaip valdyba buvusios mokinės numerį ir vietą gali užleisti kitai mergei.

Mokinės privalo atsivežti krautį, kurio surašė drauge su numeriu, kuriuo kandidatė turi parženklinoti visus savo daiktus, mokyklos valdyba siunčia tik tuomet, kuomet kandidatė atsiunčia 15 rub. įrašų.

Kraitelio reikalaujama šitokia: 2 šiltų tamsių eslučių (suknelių), 2 tamsių jakučių (bluzkelių), 4 paklodžių, 1 vatinės antklodės (kaldros), 1 pagalvio, 2 užvalkalų, 6 rankšluosčių, 6 marškinių, 3 naktinių jakučių (bluzkelių), 3 vyščių (šniuraukų), 3 porų šiltų ir 6 porų vasarinių kojinių (pančekų), 12 nosinių skepetėlių, 1 šilto vata, ar kailiu pamušto trumpo paltuko darbui, 2 porų bačiųkų, 1 poros kaliošų, 1 vasarinio paltito, 1 zeminio paltito, 1 poros šiltų pirštinių, 1 šiltos didelės skaros, 2 šiltų tamsių didelių apatinių sijonėlių ir 2 tamsių apatinių vasarinių sijonėlių, 1 šviesiai mėlyno užtiesalo ant lovos (kapos), 2 aršinių minkšto audklo, 1 žirklių, 1 dėžutės mažiems daiktams dėti, 1 stalo peilio, 1 šaukučių, 1 šaukšto, 1 arbatinio šaukštuko, 1 baltos šilkinės šalikaitės vasarai, 2 baltų batistinių su siaurais juodais pakraščiais skarelų darbiui, 1 vilnonės megstos baltos skarelės žiemai.

Minėtuosius daiktus mokinė privalo atsivežti pintinėje arba skrynioje, kuri turi būti užrakinama. Suknelių ir bluzkelių rankovės turi būti taip pasiuotos, kad, dirbant, būtų galima užraityti. Baciukai turi būti ne su augštais užkulniais, bet su žemais ir plačiais. Forminę suknelę ir žiurštus mokinė perka ir siuvasi mokykloje.

— Viltis —

NAUJAS VIETOS VARDAS.

Ažugirių dvaras, Ukmergės ap., išdalintas senesni rusams, vadinasi dabar Veriovkino vienasėdžiai. Mat, Ažugirių dvaras priklausė pirmą gubernatoriui Veriovkiniui.

— Viltis —

IŠ GARDINO.

Gardino miesto дума prašė Vilniaus mokslo apygardos globėjo leisti paversti privatinę Chuškino gimnaziją miesto gimnazija. Toji gimnazija, ilgai čia gyvavusi, dabar užsidarė, mirus jos direktoriui. Vilniaus mokslo apygardos globėjas tą Gardino miesto duma prašymą atmetė.

— Viltis —

IŠ PETERBURGO.

Praslinkus raniam žiemai, užsildžius pavasario saulei, regis, jau ir pavargę draugjininkai, išsigerus kurį užmiesčius ir tas darbininkas visuo menės labui inkris į saldžių miegutį — apmirs... bet... ne: tik žiūrėk vienas kitas ką naujesnio sumano, kalbomis jau nepalieka, o tikrai padaro, įvykdyti gyvenimui.

Tai iš eilios 15 balandžio Čiurlionies paminėjimui dailės rytas, koncertas. Net kitataučiai smarkiai susirupina. Atsilankiusiems prieš pat pradžia koncerto ir dar neturintiems bilietų prisiėina nenoroms daugumai namo grįžti — mat, vietų stingo.

Salė užsikimšusi. Pirmoji kalba: atsiminimai ir šiaip iš Čiurlionies gyvenimo, skamba lietuviškai. Greta rusiškai paaiškina. Klausytojai patenkinti, laukia tolesnių kalbų. Tuojau rusų dailininkas Makovski's savo ilgoj kalboj atvaidina Čiurlionies gyvenimą, dailę ir muziką jo taveriniuose ir ryšį su lietuvių tautiškąja tverba. Užžavi klausytojus Čiurlionies darbai, perkosti to dailininko žodžiais.

Gieda choras pritarant orkestrui ir vargonams to vyro kompozicijai, psalmę: "De profundis clamavi ad Te, Domine!" Tas jo veikalas, kaip ir kiti, neišrodo visai apdirbtas: vietomis tikri priestaiski muzikos balsai veržiasi ausin, nors aplamai tiesiog regis kalba tos psalmės žodžius.

Da šį-tą skambina. Dainuoja: "Sutems tamsi naktuzėlė," "Šėriau žirgelį," "Išėjo seselė," "Sutabatos vakarėlį," "Bėgkit broliai," kuriose vis spindi didis savotiškumas: lyg liudnas, monotoniškos senos kovos aidas...

Tarpan tu grojimų, dainavimų, vis maišosi kalbėtojai. Da dailininkas Čudovskis paaiškina dailės turinį Čiurlionies taveriniuose, gėrisi jo dvasios plėtojimosi beribiais regėjimais. Toliau, žymus rusų rašytojas Ivanovas pabrėžia augusiųjų vėlionio siekiamų tikslų dvasią, išlietą paveiksluose, muzikoje.

Va ir vėl grojimas. "Jura." Jos vaitojimas liejasi muzikos balsais ir... dingsta kaž-kur. Tai vėl kita ilga kompozicija, orkestro grojama "Miške," taip vaizdžiai sutaisyta. Beklausant, jaučiasi lyg tikrai miške beesų. Čia kokio paslaptinga dvasia stiprina nusilpusį, gyvenimu išvargintą ir traukia į mišką atsilsėti. Pilsio, ramybės, bet ir audrų miškas. Miškas ir mūsų gyvenimasis, kaip Čiurlionies suljginti. Sunku mums jį suprast. Iš malonių balselių staiga lyg audra muzikoj kilsta, rėkia, klykia — baugina gyvenimo šnėkla ir vėl išnyksta: užstoja skaidri saldi ramybė, ir kitas rojus...

Čia tai žmonių augstumas dvasioje: baltame išdrožto medžio stiebe rasti jo dvasią ir tos dvasios gylbes perduoti muzikos balsais ir tų balsų beklausant, vėl tą patį baltą liudną stiebą regėti. — Šiuo "Miške" ir užbaigia koncertas. Svečiai, matyt, dar nori ką išgirsti, bet... pabaiška. Dar čia greta salėj paveikslai, žiurinėja, gėrisi, tik neilgai: Skambutis, nors ir nenoroms — reikia skirstyties.

Į tą šventę ir Čiurlionienės giminėmis ir šiaip-jau kas iš Lietuvos inteligentų atsilankė.

Delei daugelio prašymų žadama šį rudenį, dar didesnę Čiurlionies koncertą-parodą čia surengti.

— Šaltis —

Peterburgo lietuviai išgavo vyriausybės leidimą dviem pradinėm mokyklom; viena iš jų busianti Vosiliaus Saloj, antra už Narvos Vartų. Šiose mokyklose tikėjimo mokslas ir lietuvių kalba bus išguldoma lietuviškai. Tikimasi, kad šios mokyklos labai prisidės prie apsaugojimo vietinių lietuvių nuo ištautėjimo.

IŠ AMERIKOS.

TREČIOJI POLITIŠKOJI PARTIJA.

New York. 5 rugpjūčio dieną Chicagoj atsisub konvencija progresyviškos republikonų, arba Roosevelt partijos. Pats Roosevelt atsisakė važinėti su prakalbomis ir agituoti už savę.

TURTUOLIŲ MOTERŲ FANTAZIJOS.

Washington, D. C. Turtuolių moterys, neturėdamos ką veikti, užsimanė sutverti Kliubą kacių skutimo. Pasamdė gabų barzdašlų ir tas turi skusti jų brangių veislių kates. Kad tai tas moteris priverstus dirbti, tasyk gal jų tuščiose galvose atsirastų svarbesnį sumanymai.

MĖGINO SUDEGINTI DARBININKUS.

Duluth, Minn. Nesugauti piktadarių naktį padegė šapą, kurio miegojo 40 darbininkų, daugume lenkų, slovakių ir chorvatų. Ugnį vienok patėmijo policistas ir pašaukė ugnagesius, kurie priekėlė miegančius ir ugnį užgesino. Minėti darbininkai dirbo vietinėse dirbtuvėse, mano, kad juos norėjo sudegti vietiniai amerikoniški šovinistai nekencianti kitų tautų žmonių.

MITCHELL KALĖJIMAN PASIŪSTAS.

Washington, D. C. Augščiausiasis distrikto Columbia teismas pasmerkė 9 mėnesiais kalėjimo garsų darbininkų vadovą, viceprezidentą Amerikos Darbo Federacijos ir buvusį prezidentą kalnakasių unijos, Johną Mitchellį už nepaklausymą teismo uždraudimo boikotuoti dirbtuves Back Stove and Range Co. Advokatas vienok padavė apeliaciją į rugščiausiasį tribunolą.

JUNGTINIAI VALSČIAI PERKA NUO MEXIKO ŽEMĖS PLOTĄ.

Washington, D. C. Amerikos valdžia perka nuo Meksikos šmota žemės, 550 akrų; žemė ta tveria dalį miesto El Paso. Už ją Jungtiniai Valsčiai užmokės Mexikai milijoną doliarų.

NUPLAKĖ MERGINĄ.

Macon, Ga. Vienas iš čionykščių turtuolių, W. S. Doznier, su savo draugais naktį užpuolė namus sužiedotinės jo sūnaus, merginos Essie Carter; išvilko ją naktiniuose marškiniuose iš lovos, išvedė laukan ir ten, pakėlęs marškinius, per nuogą kuną tol merginą plakė, kol toji neapmirė. Tokiu būdu jis norėjo neleisti sūnui su mirtine mergina apsivesti. Už tai mergina dabar pajieško 25,000 dol.

TVANAI.

Pittsburg, Pa. Gauta čia žinios, jog tvanuose Vakarinių Virginijoj ir Pensylvanijoj prigėrė 62 žmonės.

Wauson, Wis. Užtvinę vandens išardė "Tamahawk Broken Damą" ir vandens išsiliejo į laukus. Nuostolius vandens padarytus skaito ant milijono doliarų.

UŽTVINO KASYKLOS.

Murintown, Pa. Nuo smarkių lietu užtvinę vandens užliejo Superba kasyklas, kuriose dirbo 40 darbininkų. Tie žmonės, turbut, prigėrė. Užlietas suvisu kalnakasių apgyventas miestas Evans. Pasilikusios moterys ir vaikai yra dideliame pavojuje; juos smarkiai tekantis vanduo gali ir kariausybės leidimą dviem pradinėm mokyklom; viena iš jų busianti Vosiliaus Saloj, antra už Narvos Vartų. Šiose mokyklose tikėjimo mokslas ir lietuvių kalba bus išguldoma lietuviškai. Tikimasi, kad šios mokyklos labai prisidės prie apsaugojimo vietinių lietuvių nuo ištautėjimo.

IŠ DARBO LAUKO.

Charleston, W. Va. Peytone, Boone paviety, užimė kalnakasių streiką. Buvo čia susirėmimai streikerių su šerifo žmonėmis; viename susirėmime tapo užmuštas vienas šerifo pagalbininkas. Šerifas todėl pareikalavo nuo gubernatoriaus kariumenės.

Victor, Cal. Atsibuvo čia konvencija organizacijos Western Federation of Labor.

Uždraudė vaikščioti gelžkeliais. "Reading" gelžkelio kompanija Pensylvanijoj uždraudė mainiams, einantiems darban ar grįžantiems iš darbo, vaikščioti tarp gelžkelio vėžių. Kompanija sako, kad iš tos priežasties pasitaiko labai daug nelaimių; traukiniai daug suvažinėja neatsargių žmonių. Mainieriai galės vaikščioti tik šalitakiais, bet ne tarp gelžkelio vėžių.

Chicago, Ill. Pasimirė Chicagoj budavonių darbininkų organizatorius ir vadovas Martin B. Madden. Pagarbinimui mirusio, 40,000 jo šaltvertos organizacijos darbininkų laidojimo dienų susilaikė 30 minutoms nuo darbo.

Hancock, Mich. Prieš išplaukiną iš čia garlaivio "Octorova" sustreikavo del blogo maisto įgulos žmonės ir laivas išplaukti negalėjo, todėl pasazieriai turėjo lipiti laukan.

Duluth, Minn. Sustreikavo čia laivų krovėjai, todėl kiti laivai turėjo uoste pasilikti, išplaukti negalėjo.

Joliet, Ill. Truksta čia darbininkų. Del darbininkų stokos priešių uždaryti padkavų dirbtuves. Mažiausiai 500 paprastų darbininkų galėtų čia gauti darbą.

Terre Haute, Ind. Čia susirinko atstovai 75 lokalų 11-to Distrikto Suvienytų Angliakasių Amerikoj. Jie neyra užganėdinti nutarimu Clevelando konvencijos, sulgij kurio Indianos mainieriai negali gauti savaitinio algų išmokėjimo. Mainieriai užsispyrė laikytis prie savo reikalavimų ir tulą laiką net grėsė pavojus, kad jie visai atsisiks nuo Suv. Angliakasių draugijos, jeigu jų reikalavimai nebus išpildyti.

Dabar sušaukta konvencija svarsto, ar laikytis toliaus Sumienytų Angliakasių draugijos, ar atsistiegti nuo jos. Taipgi norima sužinoti, kas kaltas, kad Clevelando konvencija šių jų reikalavimų neišpildė.

IŠ VISUR.

Suomių laikraščiai praneša, kad Suomijos general-gubernatorius Zeinas irklavęs ministerių pirminkui Kokovceviui sumanymą, kad visi Suomijos senato raportai, nutarimai, projektai ir, apskritai, visi raštai siunčiami carui, būtų rašyti rusų kalba; prie jų galėtų tik pridėti vertimus švedų ir suomių kalbomis.

— Viltis —

Užgimus streikui, Italijos butelių dirbtuvių darbininkai uždarė savo dirbtuves. Ilgą laiką tos dirbtuvės stovėjo gerai, išprodukuodavo penktą butelių dalį, bet dabar nuopuolė ir organizacija likviduojasi. Dirba dar penkis dirbtuvės, bet pasirodė, kad jos darbininkams algų išmokėti negali, nes daugiausiai pinigų prartyja administracija.

Strzemiesčiuose, netoli Sosnowco, chemiškų dirbtuvių "Strem" užsidedė benzina. Ugnis visą dirbtuvę išnaikino. Sudegė trys darbininkai, o vienas tapo sunkiai apdegė, kad nuo to pasimirė.

Lenkijoj, mieste Lodž, policija suėmė dentistą, kuris darbuose sergančias moteris ir gražesnes merginas užmigdydavo, o paskui jas sužaginėjo.

Lenkijoj, Aleksandrove suėmė Vokietijos oficerą Dahną, kuris atkako Rusijon neva mokyti rusiškios kalbos, o ištikro per tris mėnesius šnipinėjo paslaptis rusiškios kariumenės.

Lenkijoj žydai eina visi išvien ir syki į jų rankas patekusios nekrutancios nuosavybės jau nei už brangesnius pinigus lenkui neparduoda. Grodziske, netoli Varšavos, vietinis rabinas pažadina išeikimu žydą, kuris savo namus krikščioniui parduo-tų.

Čenstachovo paulinų vienuolyno, pagarsėjusio kun. Macchocho žmogžudystė ir jo paleistuvystės iš užmušto moterė, vėl kyla skandalas. Iš vienuolyno prisiejo prašalinti penkis klierikus, kurie atsisakė pildyti perdetinių padavadijimus. Išvytieji klierikai atsisakė apšviesti vienuolyną.

Varšavos lenkai 1915 m. mano surengti didelę pramonės parodą Varšavoj, jeigu Maskvos pramonininkai tuose metuose nerengs visos Rusijos parodą Maskvoj.

Gardino gubernijoj, kaime Ziminiec, ukininkė Franciska Garbak pagimdė vaiką su dviem galvomis ir penkioms rankoms.

Viena galva truputį mažesnė, rankos visos penkios lygaus didumo. Po dvi ranki yra iš šonų, o penktoji prie juostos. Dvigalvis vaikas yra dar gyvas, bet ar jis galės gyventi, nežinia.

Vokietijos cėsorius rengėsi šiemet atkakti Sveicarijon ir dalyvauti jos manevruose, bet, turbūt, prisieję jam nuo to atsistakytų del tos pačios priežasties, del kurios prisiejo atsisakyti Rusijos carui nuo atsilankymo Rymė. Mat, Sveicarijos policija pranešė Berlynan, jog negali imti atsakymo už tą, kas gali sveičiui atsitikti esant Sveicarijoj; negali jo gyvasties apsaugoti. Sveicarija neturi pinigų samdyti speciališku detektyvų saugojimui sveičio asmens, o šveičiai nenori tam tikslui ant savęs specialią mokestį užsidėti.

Londonė, priemiesty Moore Lane, celiuloidinių postkarčių dirbtuvė užgimė gaisras ir dirbtuvė sudegė. Sudegė taipgi 7 merginos darbininkės, o daug jų pavojingai apdegė ir apsikulo.

Francuzijos izdo ministeris tarybai padavė sumanymą, apsaugojimui gamtos gražumo, uždėti didelius mokesčius ant teršiančių tą gamtos gražumą reklamoms. Sulg ministerio sumanymo, už patalpinimą apgarsinimo didumo vieno kėtv. metro reikėtų mokėti 50 frankų, už apgarsinimą 6 kėtv. metrų už metrą reikėtų mokėti 100 fr.; už apgarsinimą 20 kėtv. metrų prisieitų mokėti 3,200 fr. į metus. Laukų savininkai neturėtų tiesos savo laukuose apgarsinimus leisti. Tokie tiesos dar labiau negu Francuzijoj, būtų reikalingos Amerikoj.

Vengrijoj, kaime Klimanove pasimirė sugrįžęs iš Amerikos ukininkas Andrius Jackuljak. Susekta, jog jį nunuodino jo patiti, kuri jam bebūnant Amerikoj, susiartino su bernu. Susekta toliau, kad ir pirmutinis jos vyras pasimirė nuo nuodų. Toliau susekta, kad nuodus jį gavo nuo moteries Kiszelenės. Pasirodė, jog ir Kiszelenės vyras netikėtai pasimirė ir pasirodė, kad ir jis tapo nunuodintas. Kadangi ir daugiau tose aplinkėse vyrų pasimirė netikėtai, tai pradėta tirinėti, ir iširta, jog ir juos moterys nunuodino, o visoms moterims nuodų parupino Kiszelenė. Prie jos kreipė visos aplinkinės moterys iš savo vyrų neužganėdintos, o jį visoms nuodų parupindavo. Dabar visos nudo-dintojos sėdi kalėjime.

Ispanijoj, provincijoj Katalonija vėl neramu. Barcelonėj darbininkai kelia neperilankias karaliui demonstracijas. Ant gatvių tankiai pasitaiko kruvini minių susirėmimai su policija ir su karaisiais. Buvo didelis susirinkimas, kuriam nutarta metų pabaigo sukelti revoliuciją visoj Ispanijoj.

Mieste Tuxpen, Mexike, pasimirė, turbūt seniausias ant žemės žmogus, Jose Calvario. Gimimo metrika parodo, jog jis gimęs 1727 metuose, turėjo 185 metus. Calvario dirbo savo darže veik iki paskutinės gyvenimo dienos.

Rusiškoji policija susekė sukalbį ant gyvasties japoniško kunigaikščio Katsura, atkalusio Peterburgan. Sukalbininkai yra koreonai.

Belgijoj, maudynių mieste Ostendoj, vagiliai paslavė kunigaikštienės Thurn ir Taxis deimantinių gražų už 80,000 dol. Kunigaikštienė yra duklė amerikono milijonieriaus Nicholso.

Siaurinėse Japonijos provincijose siautė audros su debesų praplysimais, kurie pagimdė tvanus. Prapuolė apie 400 žmonių, kurie, be abejonės, prigėrė. Javai ant didelių plotų tvanų išnaikinti.

Angliškas garlaivys "Planel", matuojantis jurių gilumą, prie salos Mindane, vienos iš Filipinų salų, rado vietą, kur jūrės turi 9,780 metrų arba 32,274 pėdas gilumo. Tai yra didžiausias jurių giluma, kokią iki šiol pasisekė užtikti.

Cukraus dirbtuvėse grafo Orlovo Davydovo, pietinėj Rusijoj, vienoj trioboj miegojo 300 darbininkų. Naktį užsidedė žiaudinis triobos stogas. Apie gelbėjimą miegančių mislyti nebuvo galima, nes ugnis greitai apėmė visą triobą, o gesinimui ir gelbėjimui prietaisų nebuvo. Sudegė 70 darbininkų.

Salos Kubos valdžia davė amerikonių kapitalistų kompanijai gana didelius žemės plotus. Jungtinių Valsčių pasiuntinys prieš apdovanojimą amerikonių pakėlė protestą, užtikrindamas, kad tie žemės plotai papirkimais augstų valdininkų išgauti, bet Kubos prezidentas Gomez Jungtinių Valsčių pasiuntinio protesto nepaiso. Turbut blogai ant salos Kubos, jeigu jau svetimo krašto pasiuntinys kelia protestus del koncesijos suteiktos jo locniems sanukėms. O gal tas daroma diskreditavimui Kubos republikos valdžios, kad suteiktų Jungtiniam Valsčiams pamatą kištiesi į vidurinius reikalus neva neprigulmingos Kubos republikos? Papirkimų, apdovanojimų žemės kompanijų už kyšius ir Jungtiniuose Valsčiuose netruksta.

Ryme pilnas žmonių gatvėmis karas išsoko iš bėgių ir smarkiats atsimušė į griuvėsius sakyklos "Forum Romanum," iš kurios seniai kalbėjo į susirinkusias žmonių minias žymiausias Rymo veikėjas. Sakykla tapo drūčiai pagadyta. Sužeista prie to karu važiuosiu žmonių.

Danijos sostinė, moterų institute plaukimo mokytoja su savo mokinėms nuėjo į jures mokyti plaukti, bet ten gavo proto sumaišymą. Nuoplakė toli į jures ir liepė mokinėms plaukti paskui. Mokinės paklausė ir būtų visos prigėrusios, bet viena neklusė: ji, vietoj plaukti į jures, nuoplakė ant kranto ir pranešė, kas atsitiko. Gelbėtojai leidosi motorinėse valtysse pagelbon ir visas merginas ir jų pakvausiusią mokytoją išgelbėjo.

Danijos sostinė, moterų institute plaukimo mokytoja su savo mokinėms nuėjo į jures mokyti plaukti, bet ten gavo proto sumaišymą. Nuoplakė toli į jures ir liepė mokinėms plaukti paskui. Mokinės paklausė ir būtų visos prigėrusios, bet viena neklusė: ji, vietoj plaukti į jures, nuoplakė ant kranto ir pranešė, kas atsitiko. Gelbėtojai leidosi motorinėse valtysse pagelbon ir visas merginas ir jų pakvausiusią mokytoją išgelbėjo.

Francuzijos valdžia išvijo iš Francuzijos du amerikonus — M. A. Lewis'ą ir Sibley'ą. Šitie du amerikoni mėgino papirkti darbininkus ruletos ratų dirbtuvių ir ratus tapo nustatė, kad rodyklas sustodavo tik ant jiems žinomų numerių. Tokiu būdu galėjo visada išlošti ir kitus pri-gauti.

24 liepos dieną Londone, Anglijoj, buvo kruvini susirėmimai streikuojančių doku darbininkų su policija. Sužeista daug darbininkų.

Susitvėre amerikoniškai francuziška bevielinio telegrafo draugija, kurios aparatais bus galima per okeaną siuntinėti ne tik telegramus, bet ir paveikslius. Kadangi naujieji aparatai daug geresni, tai juos įves ir kiti kraštai.

Sveicarijoj, Alpu kalnuose siautė sniego darganos. Užpustyti perėjimai iš Sveicarijos ir Francuzijos į Italiją. Salnos nuties, šalnojo augmenis laukuose ir daržuose. Pietinėj Alpu pusėj siautė audros su debesų praplysimais, kurie pagimdė tvanus.

Piet. Amerikoj, Peru rep. prie Pura siautė žemės drebėjimas, kurie didesnę miesto dalį išgriovė. Užmušta tulas žmonių skaitlis, ypač užmušta daug vaikų. Smarkus žemės drebėjimas buvo ir aplinkinėse Guayaquil, Ecuador.

Tvirtinimas Turkijos valdžios, jog albanai padėjo ginklus, pasirodė neteisingas. Dabar pati valdžia patvirtina, jog sukėlė albanai užmė po mušiu miestą Pristiną, Kosovo apskrityj.

Drutinime kariškojo laivyno eina lenktynės tarp Anglijos ir Vokietijos, nes paskutinė matnori su valdžisia jures Anglija susilyginti; bet kad Anglija turtingesnė, tai Vokietijai sunku pavyti. Siems metams savo laivyno reikalams Anglija skiria 225 milijonus doliarų, taigi trečdalis Vokietijos viso biudžeto. Siemot Vokietija nuleidžia į jures du mušio laivų ir du skrai-

duoliu, Anglija — keturis mušio laivus ir 8 skraiduoliu, taigi daugiau negu dusyk tiek. Pavyti Anglija Vokietija neįstengia, bet tos lenktynės daug pinigų ištraukia, delto ir didinasi anglionių piktumas, iš ko greitai gali kilti karas.

Serbijoj suareštavo penkis Austrijos kariumenės oficerius. Juos nužiori, buk jie šnipinėjo Serbijos atsigynimo paslaptis.

5 d. liepos Varšavos premiesty Praga daryta kratos. Suėmė 180 žmonių, o tame skaitliuje sugriebta ir nuo seniai įieskomi prasižengeliai.

Batalijonas turkiškos rezervos kariumenės išspeko atsiskakė citi prieš sukilusius albanus, prieš kuriuos tas batalijonas buvo pasiūstas. Valdžia todėl kareivius tuos turėjo namon paleisti.

7 rugpjūčio dieną, ant kariško laivo atkaks Rusijon Francuzijos užsieninių ministeris Poincare. Kronsadė jį patiks Rusijos užsieninių ministeris Sozonov. Ant savo kariškojo laivo Francuzijos ministeris sugrįž 13 rugpjūčio dieną.

Pietinėj Rusijoj, mieste Ekaterinoslave 6 liepos dieną policija ir žandarai darė čia eilę kratų. Suimta čia daug žmonių.

Varšavoj 800 darbininkų uždarytos Rudzkio dirbtuvės atšaukė teisman reikalaudami išmokėjimo užvilkty algų. Darbininkai nuo dirbtuvių savininkų pajieško 60,000 rublių.

Lenkai stipendijai vardo Boleslovo Pruso sudėję 4,087 rubl. Aukus renka toliau.

Svedijos valdžia rengiasi išvyti iš Svedijos visus amerikoniškus mormonus.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ ROCKFORD, ILL.

Lietuvių kolonija čia yra gana didelė, tik dar kaip reik nesutvirtinusi: mat, dar ne nuo seniai lietuviai šitą miestelį užgyveno.

Iš čia gyvenančių lietuvių veiksi yra paprastai darbininkai, išimant kelis. Pramonininkų ne daug: dvi valgomų daiktų parduotuvė, viena duonos kep-tuvė ir vienas galeriterijos pardavėjas. Keliolika lietuvių turi ir savo namelius. Yra čia parapija šv. Petro ir Povylo, kurioje klebonauja kun. Malinauskas. Parapija laikosi gana silpnai. Bažnyčios vieton yra tik medinė koplyčia, bet ir ta nelabai į bažnyčią panaši. Šitą koplyčią, lietuviams truputį prisidėjus, palata vyskupas Muldoon'as.

Organizacijų čia yra pusėtinai, tik laukiami jų geresnės ateities. Seniausią pasėlinę Lietuvos Sunų draugystę, sykiu ir S. L. A. 144 kuopa, buvo suorganizuota V. S. Jokubyno, 1907 m., bet pačiam organizatoriui išvažiavus prie "Tėvynės" ir draugystei su kuopa likus be vado, abidvi pairo; iždininkas buvo be kajuos, todėl jam teko ir sudėti pinigai (suvis 100 dol.), nors draugystės konstitucijoje buvo įrašyta, kad draugystei nu-stojant gyvuoti, turtas turi būti apverstas tautos reikalams.

Antra iš eilės yra šv. Mikolo draugystė, suorganizuota 1907 m. S. Lekavičiaus, S. Deltuvo ir J. Miliausko. Prie ėmimo čarterio draugystei nežinota kaip angliškaip perdėti archangelą, todėl šv. Mikolas pavadinta vyskupu. vieton archangelu. Ši draugystė gyvuoja vidutiniškai. Balandžio mėnesyje šių metų šventė sukaktus penkių metų gyvavimo. Šventės papuošimui buvo parengta prakalbos, deklamacijos ir... šokis. Kalbėto

— Bet—gi tą patį ir pereitą mėnesį sakei.

— Na, o gal nedalaikiau žodžio?

jantis nuo 1909 m.
tikslu buvo rem

subata, bet pas
 ai esant šiandais
 agija pilnai tapo
 vardas duota — Li
 -bas, • vieton šol

NUOREDAKCIJOS.

Viel laikraščiu sludinti rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilekia sau teisę atstundiamus tai rankraščius trumpinti ir taisyti. Netinkamus laikraščiu rankraščius Redakcija, pareikalauti, grąžina autorui atgal jo lėšomis. Reikia vladai rašyti tik ant vienos popierio pusės, paleikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Mirė Japonijos mikado. Pereitą panedėlį mirė Japonijos atgaivintojas, mikado Matsuhito. Atskiriame straipsny skaitytojai ras platesnes žinias apie mirusio mikado nuopelnus ir apie tuos didelius darbus, kokius jis atliko savo šalies gerovei. Beabejonės, tai buvo vienas iš didžiausių valdonų, kokius žmonijos istorija kada nors žinojo. Visos žmonijos istorijoje nerandame kito tokio pavyzdžio, kokį mums duoda viešpatavimas tik-ką mirusio mikado ir Japonija, — ta pastebėtina progresyviška šalis.

Dar 50 metų nepraslinko nuo to laiko, kaip Japonija buvo barbariška puslaukinė tauta (žiu-rint i ja akimis Europos civilizacijos). I penkias dešimtis metų ši nepaprasta tauta, vedama savo gabaus cesoriaus, perėmė ir lengvai prisavinio visą dviejų tūkstančių metų Europos civilizaciją, ir šiandien toji sulyginimai maža tauta, apsigyvenusi ant mažų salelių (visas dabartinės Japonijos plotas išneša mažiau, negu 5 syk tiek, kiek Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijos) stovi pirmiausioj eilėj labiausiai civilizuo-tų viso pasaulio tautų.

Tame yra didis nuopelnas mirusio mikado, kuris mokėjo savo žmonis vesti civilizacijos keliu. Vienok didelė dalis šito nuopelno taipgi priklauso ir japoniečiams, kaip visi tautai.

Kas-gi padarė tarp japoniečių tokią stebuklingą permainą, kas juos išstūmė iš senovės sudrūnėjimo priešakin civilizuo-tų tautų, kas buvo toji jėga, kuri taip stumė visą kraštą pirmyn?

Atsakymas yra vienas ir labai trumpas. Tą padarė japoniečių patriotizmas. Nerasi gal kitos tokios tautos, kuri taip mlytų savo kraštą ir su tokiu atsidavimu darbuotųsi jo gerovei, kaip japoniečiai. Laikė uždavimu naujos tvarkos Japonijos didžiunai atsižadė-jos nuo savo turtų ir privilegijų, kad galima būtų užvesti krašte naują pagerintą tvarką; laike karių, kurias Japonija vedė apsaugojimui savo šalies nepriugulmybės, kaip didžiunas, taip ir bediniais japonas su noru guldė savo galvas už savo šalies liuosybę ir gerovę. Jaunimas atsižymi savo patriotizmu lygiai, kaip ir seniai. Tik aciu tam Japonija galėjo taip trumpu laiku virsti tuom, kuom ji yra šiandien.

Pas mus tankiai atsiranda vyrų, kurie stengiasi visomis jėgomis užslopinti tarp lietuvių dabar smarkiai kilantį patriotizmą — savo krašto ir savo tautos meilę. Sulyg jų zurėjimą patriotizmas yra tai stabdantis žmonijos progresą veiksnys. Jie stengiasi pasiepti

ir išjuokti savo tautos ir savo krašto prigimtą kiekvienam meilę, nėsą, anot jų, patriotizmas yra pragaistingas žmonių dalykas.

Japonijos negirdėtas progresas gali but tinkamiausiu jiems šiame atvejų pavyzdžiu. Jokia kita jėga visos žmonijos istorijoje dar nepasirodė taip galinga ir taip pasekminga, kaip patriotizmo jėga Japonijos istorijoje.

Kas parašė "Birutę." Nerasi to kampo Lietuvoj, kur nepazintų ir nedainuotų senos ir gražios dainos apie Keistutį ir Birutę. Išskyrus dainą "Sėjau ru-tą, sėjau mėtą," ši "Birutės" daina yra populiariausia visoj Lietuvoj. Vargiai rasi lietuvi, kuris būtų nedainavęs:

"Ant marių krašto Palangos miestelyj,
Kur gyven musų broliai žemaiteliai,
Yr' augstas kalnas, Birutę vadintas,
Žalioms pušelėms viršui ap-sodintas."

Labai mažai kas vienok žinojo, keno ta daina parašyta. Laik-raščio "Lud" redaktorius, žino-mas publicistas, p. M. Davainas-Silvestravicius sako, kad ją pa-rašęs šimtą metų atgal Valys, o taisės anų laikų literatas Dio-nizos Poška.

Prūsų lietuviai vienijasi. Jeigu iki šiolei daugumas iš mūsų su gailėsčia žiūrėjo i lietuvių prūsų apimimą ir nuolatini jų nėrimąj vis giliau ir giliau savokietėjimo bangose, tai pastarieji keli metai, ypač-gi šie metai, turi kiekvieną lietuvi nudžiuginti.

Nuo pėnai prasidėjo smarkus tarp prūsų lietuvių subruzdimas, išsireiškęs tvėrime įvairių draugijų, kurių tikslu yra atgaivinti apmirusį tautinį lietuvi susipratimą.

Pastaraisiais laikais, kaip matome iš Prūsų Lietuvos laikraščių, tokios grynai lietuviškos dvasios draugystės pradėjo dygti, kaip grybai po lietaus.

Sis atbudusių prūsų lietuvių judėjimas yra tuomi ypatingas, kad jame dalyvauja ir ji tvėria ir palaiko beveik išimtinai jaunuomenė po vadovystę kelių gerų tėvynainių.

Iki šiam laikui prisitvėrė jau tiek grynai tautinių lietuviškų draugijų, kad pasirodė reikallas joms susiartinti, susivienyti vienan ryšin, kad padarius vieną didelį centrą, iš kurio eity darbas tautinio lietuvių judėjimo i visas Prūsų Lietuvos šalis.

"Birutė," Tilžėj einantis laik-raštis, paduoda tam tikrai susitvėrusios komisijos atsišaukimą, kuriame kviečiama visas lietuvių draugijas atsitiusti po tris atsto-vus abelman visų draugijų susi-važiavimam, kuris atsisbus Tilžėj rugpjūčio 11 dieną. Susivažiavi-mo vyriausiu tikslu bus, kaip pati komisija praneša "sujungti vi-sas gyvuojančias lietuvių draugi-jas Prūsų arba Mažosoj Lietu-voje i vieną sąjungą."

Velytina jiems kuogeriausio pasisekimo.

Lietuvoj kasinėja piliakalnius. Šią vasarą imperatoriaus Archeo-logijos Instituto Petrapilyj tik-rasis narys, Nagevičius, grafo Tiš-kevičiaus dvaruose (Prismautose ir Kretingo) kasinėjo senus pi-liakalnius, kurie yra užsilikę, kaip menama, nuo 9 ar 10-to šimt-mečio.

Tais laikais lietuviai savo la-vonus degindavo, o toj vietoj, kur užkasdavo lavonų pelenus, supildavo kalną; kalnas budavo juo augstėnis, juo mirusi ypata buvo žymesnė.

Nagevičiaus kasinėjimui buvo labai įdomūs: surasta daug bran-zolietų, sagčių ir įvairių dailiai išmargintų papuošalų, kuriuos tais laikais lietuviai devėjo. Daug daiktų yra iš žalvario padarytų, o kiti sidabru papuošti.

Visi tie dalykai gabenami i imperatoriaus archeologijos mu-zėjų.

Kun. J. Žilinsko raštai. Teko matyti vieną tomelį Tėvynės My-lėtojų Draugijos šiuosmet leidžia-mų Kun. Žilinsko (Jono Jonilos) raštų. Tai yra tas tomelis, ku-ris rusų cenzura nenorėjo pra-leisti ir kurį todėl atspausdina Til-žėje (tris kiti tomiai spausdinasi Lietuvoj). Sis 134-rių puslapių tomelis užvardintas sekanciai:

"Veikalai, Veikalėliai ir vertimai eilėmės." Apart kelių smulkesnių eilių, jame yra penkių aktų dra-ma "Jono Vaikai." Drama at-vaizdina laikus, pradedant nuo di-žinių persekiojimų lietuviškos spaudos ir baigiant paskutiniais sujūdimais 1905 metuose. Musų matytas tomelis yra tik pavyzdinis tomelis. Draugijos nariams jis bus išsiųstas kartu su liku-siais kitais tomiais.

Vyskupas atidavė bažnyčią lie-tuviams. "Saulė," num. 59, pra-neša, kad pagaliao užsibaigė il-gos tasinės Serantono vyskupo Hobano su lietuviška šv. Juoza-po parapija. Byla tarp parapijos ir vyskupo buvo ilgą, nes tęsėsi net šešis metus. Serantono lie-tuviai, prigulintieji prie šv. Juoza-po parapijos, reikalavo pripa-zinimo bažnyčios lietuvių savasti-mi, kas buvo iki šiolei priešinga šios šalies bažnytinei tradicijai ir sulyg kurios visos katalikų bažnyčios yra pavestos nuosavy-bės deicezijos, kurią represen-tuoja vyskupas. Serantono lie-tuviai už savo užsispirimą buvo užsitraukę ant savęs net vysku-po iškeikimą. Dabar "Saulė" pra-neša, kad "biskupas Hobanas nuėmė nuo parapijonų iškeikimą" su ta išlyga, kad bažnyčioje būtų laikomos tik Rymo-katalikų pa-maldos. Vyskupas taipgi sutikęs palikti šv. Juozapo bažnyčią lie-tuvių nuosavybėj, arba, kaip "Saulė" rašo "idant bažnytinė locnastis pasilikty ant vardo 10 paborų."

Kadangi šis susitaikinimas pa-darytas, matyt, liuosoriai, tai reik tikėtis, kad bylinėjimosi daugiaus nebus ir tąsynės jau pilnai užsi-baigė.

Byla ir jos užsibaigimas yra nepaprastas ir įdomus apsierei-kimas, kuris ateiityje be abejonės turės nemažas pasekmes. Lengva permatyti, kad ateityj Serantono byla ir vyskupo Ho-bano galutinis nusprendimas bus officialiu aktu ir pavyzdžiu, re-guliuojant busiančius nesutiki-mus, kurie galės išdygti tarp pa-rapijų ir vyskupo toj pačioj dir-voj, t. y. varžytinėse už para-pijinį turtą.

S.L.A. Sekretorius, p. A. B. Strimaitis, "Tėvynės" num. 30-me, garsina, kad nuo 1-mos die-nos rugpjūčio iki 15 rugsėjo at-sibus S.L.A. kuopų balsavimas klausime: ar S.L.A. seimai turi but ateityje laikomi kas metai, kaip dabar, ar kas du metu. Tas buvo svarstyta pereiname sei-me, bet nutarta pirmiaus išgirsti kuopų nuomonę.

Ateiviai. Pereitą birželio mėn. prabuvo i Suvienytas Valstijas 2,276 lietuvių. Tą patį mėnesį iškeliavo Lietuvon 357.

LIETUVA

lit q
m is
of sei
it on
ou liq
qia q
iiti
gosi
suu
q am
ad
ne ai
moy.

Mire Japonijos Mikado.

Buvo savo šalies atgaivintoju.
Sau--karalius, žmonėms--tėvas.

Japonijos cesorius Mutsuhito, kuris per 44 metus valdė Japoniją ir iš barbariškos šalies padarė pilnią, kad mikado jau negyvas. Galvos minių liudnai nusilenkė ir ilgu dieną liepos, angsti iš ryto. Jo vietą užėmė Josihito, jo sunus, kuris tapo apsauktas nauju Japonijos cesoriu, arba, kaip japoniečiai vadina, mikado.

Matsuhito, buvo 121-mu Japonijos cesorium; pirmas jo tėvų pro-tėvis Jinnu — pirmas Japonijos cesorius — pradėjo savo viešpa-tavimą Japonijoje 2,600 metų atgal. Miręs mikado apsirgo 19-to lie-pos taip, vadinama Braito liga.

Mikado buvo "prasto" budo žmogus.

Nors, sulyg japoniečių senobi-nių ir tikybinių šanprotavimų jų cesorius skaitosi beveik, kaip jų dievas ir ji laiko "saulės sunum"; nors jam atiduodama beveik než-moniška pagarba, nes joks pavaldinys neišdrįsta, sulyg rytų paproviai, i jo veidą pažiūrėti, joks laik-raštis, ar žmogus nevadina jo vardu, — tai vienok, nežiurint to viso, miręs mikado buvo visai neišdidus ir savo naminiamė gyvenime labai prastas ir "neišdykęs" vyras. Keldavosi labai anksti, jo valgiai buvo taip prasti, kad ma-ža kuoni skirdavosi nuo valgių jo paprastų pavaldinių: žirninė župė, ryžiai, bananai — buvo kasdieni-niu jo maistu.

Mikado žmona taipgi išmintinga moteris.

1869 m. Matsuhito vedė kuni-gaikstę Haruko, dukterį vieno Ja-ponijos didžiuno. Tai buvo viena iš jo geriausių pagelbininkių. Kiek-vienoj reformoj, kurią darė jos vyras, ji ėmė šliok i tokį daly-vumą. Mikado rupindavosi jau-nikaicijų apšvietimu, rinko juos ir siuntė užrubežiuosna mokytis. Jo žmona tą patį darė su jaunomis japonietėmis. Ji suorganizavo pir-mas augstesnes mokyklas mergai-tėms Japonijoje; ji sutvėrė Rau-donojo Kryžiaus organizaciją; ji taipgi paėmė savo globon krikščio-nių misijas, nors pati nebudama krikščione. Ištikro šiandien Japo-nijoje yra tokios labdaringos ins-taigos, kur ji būtų neprisidėjusi iš savo darbu, arba kuria ji būtų nesirūpinusi tokiu ar kitoku budu.

Taipgi lygiai priguli Japonijos padėka už viso krašto pakėlimą.

Visa šalis gedėjime (žėlabo). Miręs mikado buvo didžiai savo vientautiū mylimas. Apie jį tei-singai galima pasakyti, kad jis bu-vo "Imperatorium sau, bet ne žmo-nėms." "Save jis dabojo, save jis pripirdavo nuolatini prie mil-žiniško darbo, kurio vaisiais šiā-dien Japonija džiaugiasi, — savo pavaldiniams-gi jis buvo greičiaus mokytoju-tėvu, negu valdonu-im-peratorium. Taigi tūkstančiai ja-ponų su neramumu laukė žinių apie bėgį seno mikado ligos. Prie-pat galo su viršum 20,000 žmonių laukė prie vartų cesoriaus namo,

kada žinianešiai, tyloms slenkioda-mi tarp minios, pranešė liudną ži-niją, kad mikado jau negyvas. Gal-vos minių liudnai nusilenkė ir ilgu sunku atsidsėjimu jie sudėjo savo mylimam valdonui paskutinę pa-garbos ir gailestes donj.

Kaip giliai, sakytum net fana-tiškai, japoniečiai mylėjo savo mi-kado, parodo kad ir tas numas, nesuprantamas patriotizmas, kuriuo vadovaudamiesi, keletas japoniečių patis nusižudė, palikdami užrašą, kad "jie savo gyvastį atiduoda už savo mikado". Didelis pago-dojimas apsiereiskė taipgi tame, kad minia labai subruzd, kada du laikraščių reporteriai kėsinosi nu-minti tuom laiku mikados rūmų fotografijas. Minia dikčiai juos apdaužė akmenimis.

Visos viešpatystės išsiuntė iš-reikšimus apgalėjimo.

Pasklydus žiniai apie Mikado mirtį, visos pasaulio viešpatystės per savo ambasadorius (pasiu-rtinus) išreiškė savo sąjaušmą liud-noj Japonijos valandoj.

Prezidentas Taftas išsiuntė jaunam mikado sekantį telegramą:

"Jo Dydybei Josihito, Japo-nijos Imperatoriui, Tokio:

Iš priežasties liudno atsitiki-mo, mirties jo didybės im-peratoriaus Mutsuhito, įjus garbingo tėvo, aš siunčiu jū-sų didybei giliausią užuojau-tą savo vardu ir vardu Su-vienytų Valstijų valdžios ir tautos. Priimkite mano gerus vėlyjimus ilgo viešpatavimo ir tolimesnės gerovės Japonų im-perijai.

William H. Taft."

MIKADO GYVENIMAS.

Mutsuhito, miręs Japonijos Mi-kado, arba Imperatorius, gimė 3-čio lapkričio 1852 m. Apėmė Japonijos sostą po savo tėvo, Osa-hito, 1876 m. ir tapo apvainikuo-tas mieste Osaka 1868 m.

Tuom laiku, sulyg įsisėnėjusio papročio, Japonijoje buvo du val-donu: vienas dvasiškas vadinamas "mikado" ir kitas svietiškas, vadi-namas "šogonu." Buvęs šogunas Iyemochi buvo padaręs su kitoms viešpatystėms sutartis ir atidarė jiems nekurius miestus ir uostus vedimui su japoniečiais prekybos. Japonai labai neapkentė svetimau-čių ir toks šogono pasielgimas sukėlė Japonijoje didelį bruzdėjimą. Jaunas mikado, klausydamas pata-rimo savo artimų prietelių, nu-vo sprendė panaikinti šogono valdžią. Jam pritarė visi tie, kurie norėjo matyt ypatoj vieno Mikado visą valdžią—ir svietiską, ir dvasiską—ir kurie neapkentė visų svetimau-čių. Matsuhito labai rėmė šio sprendimą savo krašto svetim-tautiū prekybai, bet užsispyrė įvesti savo kraštui daug premai-

ny, paimtų iš Europos. Tam tikslui jis užkvietė atsilankyti pas save visų viešpatysčių represen-tantus 1868 m. Atžegareiviški japonai taip įnirto, kad einant pas Mikado Anglijos ministrui Perker-sui, užklupo jį su kardais ir bu-tų sukapoję, jeigu ne sargyba.

Kilo didis atkaklesnių japonie-čių neužsiganėdinimas delei to naujos "mados", kokią prasimanė jų jaunas mikado, vienok Mutsu-hito nepaisė daug. Jis su savo ministerais tuom laiku apdirbinėjo naują politiską konstituciją, kuri turėjo permant visą viešpatystės ikišiamlaikinį gyvenimą ir tvarką.

Pirmos reformos:

Pirmu žingsniu praskinimui naujo tako naujai tvarkai buvo-tas, kad jis perkeltų savo sostą į iš susenėjusio ir sudrūnėjusio mie-to Kioto i miestą Jeddo ir pava-lino jį Tokio, kas reiskia — Rytų sostąpylis.

1869 metais jis pats po prisiega prizadėjo užvesti krašte tulas re-formas. Pirmą tokią reforma bu-vo sutaisymas konstitucijos ir su-saukimas parlamento, kuris turėjo rėdyti šalį ir padėt jam rupintis jos reikalais.

Iki šiolei Japonija buvo šalis feodalų, kurie, valdydami didė-liais žemės plotais, buvo sau lyg kokie mazi karaliukai. Jaunas mikado mokėjo įkepti šiems feo-dalams tokią dvasią, kad jie pati-riozmo perimti, čia pat, kartu su apgarsimui konstitucijos, atsiža-dėjo visų savo privilegijų ir visų turtų, pavesdami visa tai savo karaliui delei perlaužymo senos feodaliskos tvarkos ir sutvėrimo naujos konstitucijinės viešpatystės.

Viešpatystė pradeda greitai kilti.

Tokiū budu vietoj senos sudru-nėjusios tvarkos, Japonija su sy-kiu persikeitė i centralizuotos biu-rokratijos šalį, ir tauta pradėjo greitai žingsniu žengti progreso ke-liu. Viskas, kas buvo Europoj, tapo tuojaus japoniečių perimta ir prisiravinta. Net naujos drapa-nos tapo įvestos vieton senovės japoniskų.

1873 metais tapo panaikinta iki šiolei viešpatavusi Japonijoje kan-kinimų sistema. Vieton senų tei-sių įvesta naujas, sutaisytas pagal Napoleon' Kodeksą, kurs yra pa-matu teis'. visose civilizuo-tose šalyse.

Pirmas Japonijoje gelžkelis iš Yokahamos i Tokijo tapo pertie-tas 1872 m. Naujas europinis kalendorius tapo įvestas ir visose mokyklose įvesta išguldinėjimas anglų kalbos.

Priešininkai sukelia revoliuciją.

Jaunas Mikado buvo atsidavęs įvedimui šitų visų reformų su vi-sa savo siela. Vienok neįstabu, kad šitos visos nuodugninės reformos, tarsi iš dangaus krintantie per-kenai, kurie i šmotus laužė visus senus papročius ir seną tvarką, su-kele didelį neužsiganėdymą apsa-

manojusių senovės papročiuose ja-poniečių. Neužsiganėdinimas ke-lis kartus išsiveržė viršun pavyda-lė atvirų revoliucijų priešais nau-jąją tvarką. Revoliucijos 1876 ir 1884 metų buvo labai didelės ir pavojingos, vienok energiškas mi-kado, kuris mokėjo toliaus perma-tyti negu prietaurose užsėnėję jo pavaldiniai, pasekmingai numai-si-no sukilusias revoliucijas ir gele-zine ranka vedė savo tautą pirmyn Europos progreso keliu. Nežiurint i tai, kad nuo jo įvedamų reformų jo loconoj šalį virė, tarsi kokiam puodė, jis visgi mokėjo suvaldyti ne tik savo pavaldinius, bet ir savo didelį kaimyną, Chi-nus. Atsisakius Chinams nubau-sti jurinius plėšikus, kurie užpul-dinėjo japoniečių laivus arti sa-los Formoza, mikado išsiuntė ka-riumenę ir užėmė dalį salos, pa-kol Chinai neatlygino japonie-čiams padarytos skriaudos.

Tokių greitų ir didelių permai-nų visos šalies surėdyme nebuvo jokia kita šalis padariusi i to-del, tuomi besiremdamas, Mikado bandė užmegsti artimus oficiali-škus ryšius su visomis civilizuo-to-mis šalimis, kaip su sau lygiais. Vienok europiečiai dar nelabai ti-kėjo naujoms japonų reformoms ir todėl šitie Mikado bandymai buvo nepasekmingi: viešpatystės atsisakė Japoniją pripazinti sau lygia.

Tas sukele viešpatijoj didelę reakciją ir neišpasakytą neapikan-tą prieš visa ką, kas tik buvo Ja-ponijoje svetimitautiško; juos užpuldinėjo miestuose ir ant kelio ir net Rusijos tuom-laikinis įpėdinis, dabarti-nis caras Nikolajus II, vos ne-nustojto gyvasties, kada, jam atsi-lankius Japonijoje, jį užklupo už-mušėjai Tokijo gatvėse.

1894 metais Mikado valdžia vel pradėjo derybas su Europos vieš-patystėmis ir šiom kartu jai pa-sisekė padaryti naujas su viešpa-tystėmis sutartis. Anglija pirma pripažino Japoniją civilizuo-tu kraš-tu; po jos sekė kitos viešpatystės ir 1901 metais randame Japoniją jau kaip viso pasaulio pripažintą civilizuo-tą valstiją.

Karas su Chinais.

Tais pačiais (1894) metais kilo mas civilizuo-tas Japonijos karas su Chinais. Mažytį Japonų tauta įveikė didelį, bet atsilikusį civi-lizacijos Chinų kraštą. Pats Mi-kado ėmė didelį tame kare daly-vumą. Jis pats peržiurinėjo ir drąsino savo kariumenę, kada ji, palikdama savo kraštą, plaukė i Koreją ir Mandžuriją, ko joks ki-tas Mikado niekados nedarydavo. Pats išdalinėdavo net ir papra-tusias karaviamis ženklus atsižy-mėjimo ir pats dabojo visą karo bėgį. Japonai su savo mažyte, bet europiejiškai reformuota armija lengvai nukenedo chiniečius, te-čiaus jie nepasinaudojo šio karo vaisiais. Kitų viešpatysčių pavy-dumas, ypatingai gi iški-šimas Rusijos, kuri bijojosi savo kaimyno sustiprinimo ir pati tu-rėjo akį ant gausaus Chinų kashio, sulaukė Japoniją nuo tolimesnio karo ir privertė ją pasiganėdinti tik šlove.

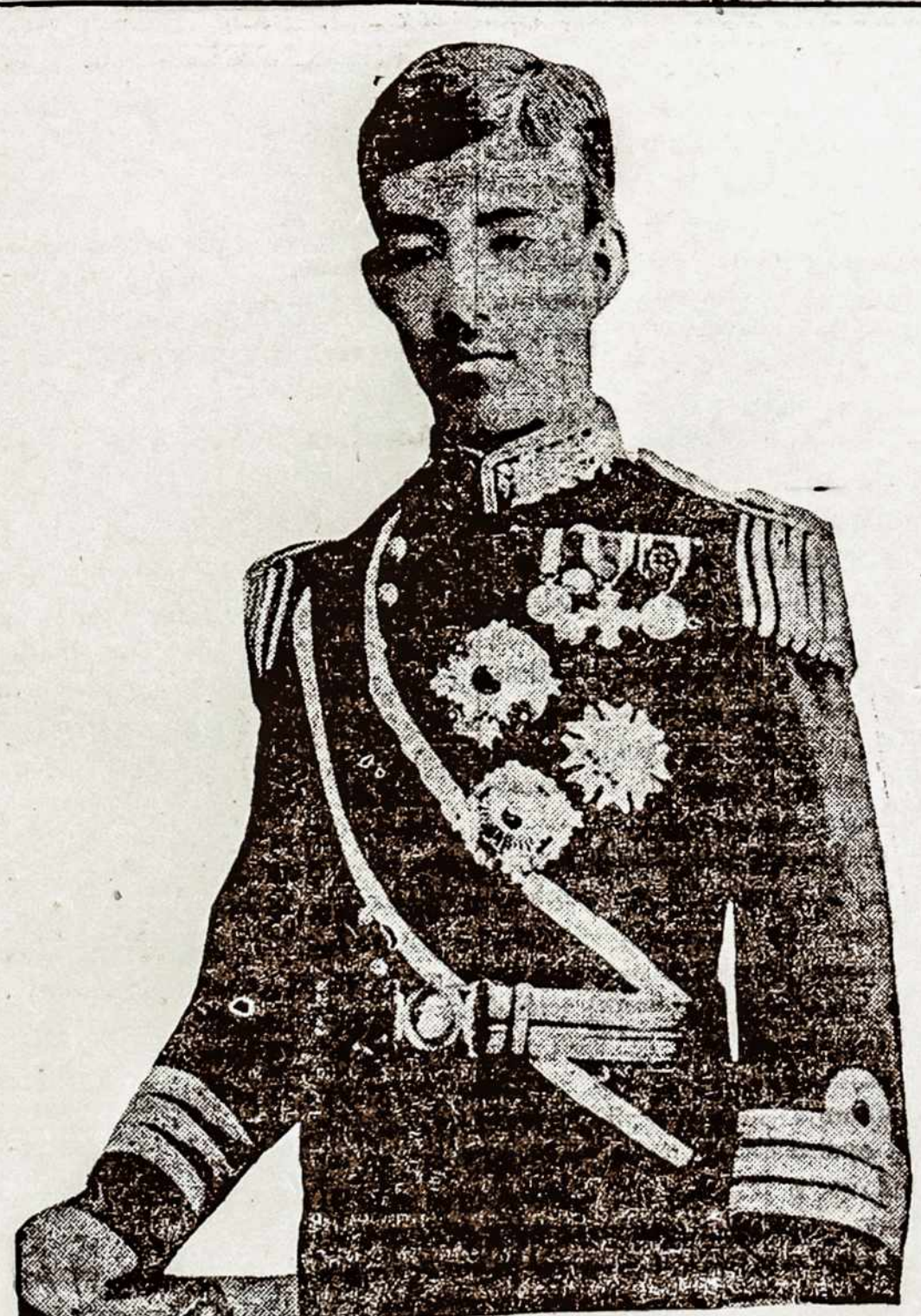
Karas su Rusija.

Japonija sukaudo dantis, bet visoms viešpatystėms priešintis, ži-noma, negalėjo. Vienok ji greit permatė Rusijos politiką, kuri pati skverbėsi užimti Mandžuriją ir Koreją, kad gavus tvirtą papėdę ant Ramiojo didjurio pakraščių. Žingsnis po žingsnio Rusija ėjo tolyn i tolyn, užgriebdama po savo sparnais vis didesnius ir didesnius plotus. 1904 metais Japonija iš-drįso susukti Rusijai: "sustok, to-liaus neik!" Ir kada Peterburge tik nusiжуokė iš tokio mažytės Japonijos sušukimo, ji, drąsiai pa-šokus, režė savo guodulingam kai-mynui, prastai pasakius, žandan ir apšaukė garų Japonijos-Rusijos karą.

Šitą karą mės dar visi pama-ne-mo ir todėl nėra ko jo šiom kartu aprašinėti. Laikė šito ka-ro japoniečiai — nustebino visą pasaulį. Maža to, jie netik nu-stebino, bet iš dalies ir išgądino. Japonija šiandien stovi pirmoj eilėj galingų pasaulio viešpatysčių. Su ja dabar daugiaus skaitosi negu su milžiniška Rusija, jos bištylųstės įjiesko galingiausios pasaulio tau-tos.

Japonija yra progreso stebuklas.

Ir teisingai. Japonija priparovė visame kame, — ne tik ant karo lauko, — kad ji yra verta netik paguodonės, bet verta buti pavyzdžiu visam pasauliui. Joki-

Naujas Japouijos Mikado Yoshito.

tauta į taip trumpą laiką nepadarė taip didelio progreso. Jokia tauta nevirto į 45 metus iš barbarų tautos pilnai civilizuota pastebėjusi tautą. Japonija tai padarė ir tuomet tarsi priparodė, kad net ir negalimi dalykai yra galimi.

Už šią viską ji labiausiai yra dėkinga savo išmintingam, energiskam ir patriotiskam Mikado, kurio ji nustojo šiose dienose. Nedaug yra žmonių istorijoje panašiai didelių vardu — didesni valstybinio gyvenimo reformatoriai vargiai, ir įsiekdami, surastum.

Nustojus savo didžio tėvo, Japonija, iš teisybės, turi ko galėtis ir verti. Šiandieninė Japonija tai darbas didžiojo Matsuhito rankų.

ATSISAUKIMAS Į KATALIKISKĄ AMERIKOS LIETUVIŲ MOKSLEIVIJĄ.

Mieli draugai moksleiviai ir moksleivės!

Žinote beabejonės visi tą jau nuo senai vartojamą pas civilizuotas tautas ir tankiai atkartojamą patarlę, jog "be vienybės — nėra galybės," arba "kur vienybė — ten ir galybė." Šių dienų faktai ypač tai patvirtina. Pavienis žmogus niekur dar nestengė nieko didelio, kilnaus padaryti nei visuomenėje, nei valstybėje, nei šeimenoje. Salyje, kuriose pavieniui veikiantiųjų daugiausiai randasi, viskas slenka pirmyn pamažėl, silpnai. Visai priešingai esti, jei žmonės dirba išvien, susijungę į draugijas. Geriausiai čionai pavyzdžių gali būti kultūringoji Vokietija. Vokiečiai, kaip žinoma, myli vienybę ir noriai joje laikosi, tad ir nestebėtina, jei jiems gerai klijos. "Ecce, quam bonum et quam jucundum, habitare fratres in unum" — (Stai, kaip gera ir kaip malonu, broliai, gyvenanti vienybėje!) — šaukia psalminkas.

Turint tai omenyje, mieli draugai ir draugės, kilo sumanymas — susijungti visiems Amerikos lietuvių katalikų moksleiviams į vieną didelę visuotinę specialią organizaciją. Dabartiniame stovyje esant, nieko gero negalėsime nuveikti, nors ir būtų gana geri norai. Budami išsibalskę po vieną-kitą šios šalies įvairiose vietovėse mokyklose, nėra kaip pasidalyti savomis mintimis bei sumanymais, nes neturime jokio ryšio, kuris mus vienyti. Dabar ypač, kuomet, nekalbant jau apie suoliais einantį ištautėjimą, gręsa mums pavojus atšalimo religijiniuose jaunuose, kuomet iš ateistų pusės mes, katalikai moksleiviai ir moksleivės, vis smarkiau ir smarkiau esame atakuojami, kuomet toji pradėtoji Vakarų Europoje kova nesiliauja, bet vis tebeina smarkyn, kuomet negatyvūs paaugliai faktus ir žinią, įeinančią į verto pagarbos rumo statymą. Nebuvo galima to padaryti kitaip, kaip tik grįžtant ant pritarimų kelio. Žmogus, su išban-dytą visokiame truse kantrybe, išsivadėjęs savęs ir pradėjo naujai tirinėti svetą lig maziųjų smulkmenų. Rimtai ir drąsiai stvėrėsi už darbo. Kritus vienam, kitas užėmė jo vietą. Ačiu tokiai milžiniškai truso su-
sivienijimas yra labai reikalingas; jis galės atlikti milžinišką darbą iš kurios tik pusės nepa-
imsime: ar jau iš atžvilgio į tēvybę, ar jau į savo tikėjimą.

Šių laikų antireligijinė dvasia

liepte-liepia mums organizuoti. Lietuvoje tasai darbas jau pradėtas. Kaip studentai katalikai augstųjų, taip ir moksleiviai vidutinių mokyklų turi savo organą "Ateiti." Iš josios raštų matome, kad jiems sekasi darbuotis tėvynės ir tikėjimo dardai. Pažvelgkime į kitų tautų Europoje katalikiškąją moksleiviją. Francijoj, Italijoj, Austrijoj, o ypač Vokietijoje kiekvieni jina žavėja savo darbštumu. Šioj pastarojį šalį tulos studentų katalikų sąjungos arba susivienijimai turi po kelius tukstancius sąnarių. Žodžiu — katalikiškoji moksleivija visur organizuojasi, vienijasi ir veikia. Tik mes, Amerikos lietuviai moksleiviai ir moksleivės, ligšiolie, kaipir nieko neveikėme. Bet laikas jau ir mums griežtis už darbo. Dabartinis abelnas visuomeninio mūsų organizmo sugedimas prašytė-prašosi atnaujinimo. Lietuva nunai randasi apvertkime padėjime. To neatjaucia gal tik tas, kuris niekad apie tai nepagalvojo. Jaunuomenė apskritai, o ypač moksleivės einančios, gali būti inteksmingiausių gydytojų. Nuo josios darbštumo ir susipratimo priklausys Lietuvos ateitis.

Tečiaus, nors Lietuva-Tėvynė ir mūsų tikėjimas pergyvena sunkias valandas, mes neprivalome nusiminti. Pažvelgkime tik į praeitį. Josios visuomeninė gyvenime sutinkame netikėti ilgus sustojimo ant vietos momentus bei žengimo atgal, bet visų pirmyn žingsnių greitumai. Tuli šimtmečiai esti religijiniai, poetiški, artistiški; kiti gi — vaizbos, pramonės, karionių. Yra laikai subobėje, palaidi; yra ir pilni energijos ir dorybių. Laikai, kaip ir individumai turi savyje esant, nieko gero negalėsime nuveikti, nors ir būtų gana geri norai. Budami išsibalskę po vieną-kitą šios šalies įvairiose vietovėse mokyklose, nėra kaip pasidalyti savomis mintimis bei sumanymais, nes neturime jokio ryšio, kuris mus vienyti. Dabar ypač, kuomet, nekalbant jau apie suoliais einantį ištautėjimą, gręsa mums pavojus atšalimo religijiniuose jaunuose, kuomet iš ateistų pusės mes, katalikai moksleiviai ir moksleivės, vis smarkiau ir smarkiau esame atakuojami, kuomet toji pradėtoji Vakarų Europoje kova nesiliauja, bet vis tebeina smarkyn, kuomet negatyvūs paaugliai faktus ir žinią, įeinančią į verto pagarbos rumo statymą. Nebuvo galima to padaryti kitaip, kaip tik grįžtant ant pritarimų kelio. Žmogus, su išban-dytą visokiame truse kantrybe, išsivadėjęs savęs ir pradėjo naujai tirinėti svetą lig maziųjų smulkmenų. Rimtai ir drąsiai stvėrėsi už darbo. Kritus vienam, kitas užėmė jo vietą. Ačiu tokiai milžiniškai truso su-
sivienijimas yra labai reikalingas; jis galės atlikti milžinišką darbą iš kurios tik pusės nepa-
imsime: ar jau iš atžvilgio į tēvybę, ar jau į savo tikėjimą.

Šių laikų antireligijinė dvasia

mus su faktais, kurie savo esmės kilnumu pervirsia viską, ką tik vaidintų begali išsivajoti. Geometrai ir keliauninkai supažindino arčiau su mūsų apgyventa planeta. Geologai apsakė pilnus revoliucijinio judėjimo ir suiručių gilios senovės veikalus. Gamtiškieji mokslai supažindino mus su įvairių-įvairiausiomis formomis botanikos ir zoologijos srytyje. Gydytojai ir fiziologai subaltai ištyrė žmogaus organizmą ir įvairius jo apsirėikimus, kad pamokius mus, kaip turime patį save pažinti, idant pasekminkam kovojus su ligomis ir negalėmis. Mechanika ir chemija pagreitino visuomeninio gyvenimo pulsą, sutrumpinus atstumą su pagelba geležinkelio, telefonų, telegrafų, o tuo pačiu ir pagreitino vaizbos ir pramonės produkciją. Elektra pagaliai, dar neiš-tirta, toji paslaupinga savyje ir nesiduodanti savęs pažinti esmė, įvairiais būdais mums tarnauja. Veiklus ir nenulstantis istorikai prikėlė mirusiąją praeitį. Patį save išsivadėję, užsimirš-tai, o ypač moksleivės einančios, gali būti inteksmingiausių gydytojų. Nuo josios darbštumo ir susipratimo priklausys Lietuvos ateitis.

Tečiaus, nors Lietuva-Tėvynė ir mūsų tikėjimas pergyvena sunkias valandas, mes neprivalome nusiminti. Pažvelgkime tik į praeitį. Josios visuomeninė gyvenime sutinkame netikėti ilgus sustojimo ant vietos momentus bei žengimo atgal, bet visų pirmyn žingsnių greitumai. Tuli šimtmečiai esti religijiniai, poetiški, artistiški; kiti gi — vaizbos, pramonės, karionių. Yra laikai subobėje, palaidi; yra ir pilni energijos ir dorybių. Laikai, kaip ir individumai turi savyje esant, nieko gero negalėsime nuveikti, nors ir būtų gana geri norai. Budami išsibalskę po vieną-kitą šios šalies įvairiose vietovėse mokyklose, nėra kaip pasidalyti savomis mintimis bei sumanymais, nes neturime jokio ryšio, kuris mus vienyti. Dabar ypač, kuomet, nekalbant jau apie suoliais einantį ištautėjimą, gręsa mums pavojus atšalimo religijiniuose jaunuose, kuomet iš ateistų pusės mes, katalikai moksleiviai ir moksleivės, vis smarkiau ir smarkiau esame atakuojami, kuomet toji pradėtoji Vakarų Europoje kova nesiliauja, bet vis tebeina smarkyn, kuomet negatyvūs paaugliai faktus ir žinią, įeinančią į verto pagarbos rumo statymą. Nebuvo galima to padaryti kitaip, kaip tik grįžtant ant pritarimų kelio. Žmogus, su išban-dytą visokiame truse kantrybe, išsivadėjęs savęs ir pradėjo naujai tirinėti svetą lig maziųjų smulkmenų. Rimtai ir drąsiai stvėrėsi už darbo. Kritus vienam, kitas užėmė jo vietą. Ačiu tokiai milžiniškai truso su-
sivienijimas yra labai reikalingas; jis galės atlikti milžinišką darbą iš kurios tik pusės nepa-
imsime: ar jau iš atžvilgio į tēvybę, ar jau į savo tikėjimą.

Šių laikų antireligijinė dvasia

tendencijų, partijinių reikalų, kad tapus vėl žmonėms pilnoje to žodžio prasmėje.

Mes stovime prieš tokią didelę eilę sukomplikuotų klausimų, kaip tautinių, taip ir religijinių, jog, regis, išrūti juosius tegalė-tų vien viršžmogios pajėgos. Bet tuo tarpu yra kitaip, nes egzistuoja visiems prieinamas pro-blematas, labai svarbus ir už-imantis, tvirtai surištas su įsti-
nimu ir tikėjimo geneza. Bu-tent: jei teisingai sakoma yra, kad nūdieninis svietas siekia prie praeities, reikia mums jaunuomei pasisukti iš dabartinio ke-lio į šalį; gi, jei kurie yra atsi-traukę nuo tikėjimo, tegrįžta Bažnyčios prieglobstin ir laiky-kimės josios visi, visi, kiek ga-lime. Jinai (Katalikų Bažnyčia) yra vienuolyno tiesos, dvasinės ga-lybės ir išvidujinės valdžios de-pozitoriumi. — Gal persunkus tai uždavinys, ypač dar, kad ji-sai reikalauja išties Tamo Aqui-niečio Summos pripažinimo, bet esame sergantys organizmas, o tas tik tegali jį išgydyti. "Omnia in-staurare in Christo!" — šaukia Pius X, dabartinis Romos "Ignis ardens." Tie, kurie myli karštai praeitį ir ją gerbia, teseka tai, kas buvo joje geriausio, huma-nitariskiausio. Reikia aprepti kuoplačiausiai gyvenimo esmės raišį, susipažinti arčiau su sa-vo siela ir josios reikalavimais, praktikuoti užsiginimas savo "as", kuoplačiausioj prasmėj savo as-mens ir visuomenės labui, per-stoti būti užpakaline ideos sar-gyba, nors jinai būtų ir religij-inė ir eiti drąsiai pirmyn ranka rankon su kiekvienu, kas myli žmonią, kas trokšta laimės sa-vo tautai ir siekia prie idealų. "Dievas ir Tėvynė" tebuna mu-sienų. — Bet kodėl gi taip išsikūryti nėra? Kodėl faktai tai-mis žemės, negalėdami suprastį gyvenimo prasmės, braido po purvynus, nesurazdami gyvenimo tikslu ir... žūsta. Nebuvo gal nie-kad tiek daug pesimistų, kiek nunai. Sanūdysčių skaičius di-dinasi, viltis gesta. Žlunga ben-dras tarp savęs užsitikėjimas. Humanitariskumo stoka apsirėi-
kia ant kiekvieno žingsnio net pas kulturingiausias tautas. O ką tatau bekaltbei apie lietuvių tautą? Kodėl taip dedasi pasaui-lyje? — Delto, kad dvasinis gy-venimas tapo prislėgtas materi-jalizmo. Žmonija, besirūpindama materijale savo puse, užmiršo apie dvasinę. Intelektualinė ab-straktyvinė žmogaus asmenyje jė-ga negali tinkamai plėtotis, jei tasai žmogus jąja nesirūpina; valia pas jį esti kontroliuojama vien prigimties pobūdžiais. Ta-tai, nežiurint į materijalę ir pro-tykiją pažangą, moralis sąjau-smas žymiai nuslogo. Trumpai-tariant, mūsų gaidynė serga lyg-svaros stoka. Ir taip: iš vienos pusės moksliškas materializmas, scepticismas, negacijų rinkinys, amžina abejonė, netarkva — iš kitos gi, pilnas tikėjimas, viltis, meilė, visokios tobulybės.

Tečiaus epoka, kuri kankia vi-sokias ydas, įvairias kankynes, daugiausiai dvasines, turi turėti ir vaistus tam. Atkreipkime, draugai ir draugės, savo dėmą į tai, kad nedaug yra tokių asme-nų, kurie būtų linksmų ir užsi-gandėję, jog gyvena be tikėji-mo, vilties ir meilės. Činikai net įgauna kartais melancholiją. Svietas tokis, kokis dabar yra, nedaugeliui tegali patikti. Musų dvasinis gyvenimas silpnėja. Del-ko? — Delto, kad šventos tiesos, tiesos fundamentalinės, vispri-gimtos, gerbtinos yra perdaug niekinamos, mindžiojamos... Tai Archimedeso punktas nūdieninio svieto sugedimo priežasčių fazė-jė!

Apšviestiesnioji jaunuomenė, la-biau persimusi nūdienių klau-simais, įsiekio tokiame vargingame, apvertkime padėjimui tinka-miausio išėjimo, išėjimo tokio, kuris būtų siauriau apribuotas, maziiau turis iluzijos įsiekio ji-nai vaistų. Ir gerai apsvarsčius visą stovį, pasirodo, jog geriau-sis išėjimas tegali būti tikti padėjus vesti grynai normali gyvenimą, sugrįžus prie elemen-tariškiausių dalykų, prie pagrinda-s, semiant tai, kas yra gero iš arties ir iš toli, iš praeties ir dabarties, iš visur, kur tik įsiai-rastųsi, išsivadant vienašališkų

met bus išrinkta tikra valdyba, liks aptarti visi veikimo būdai, sutvarkyti įstatai ir dar daug kitų svarbių dalykų apsvarstyta.

Susivaziavimas bus Chicagoje, Ill., šv. Jurgio parapijos salėj ir tęsis tris dienas. Prasidės penkta-dienį, rugsėjo 23 d. 9 val. iš-ryto, iškilmingomis pamaldomis šv. Jurgio bažnyčioj; o baigsis nedėdienyje, rugsėjo 25 d., vie-šuoju vakarėliu (teatras, dainos, muzika, prakalbos, šokiai etc.), kurio parengimu jau rūpinasi tam tyčia išrinkta komisija (business commission); kita-gi komisija, taip vadinamoji literatiskoji, su-sidedanti iš: P. Lapelio, Augusto Petraičio ir A. Baltučio, rūpinasi visokiais rašiškais dalykais.

Susivienijimas bus katalikiškas ir katalikiškoje dvasioje bus ve-damas. Taigi, sulgy viršiminkto susirinkimo nutarimų, susivaziavi-me tegali dalyvauti moksleiviai abiejų lyčių, 1) kurie gyvena vienybėje su Katalikų Bažnyčia ir praktikuoja tikybines pareigas; 2) kurie lanko vidutinišias ir augstąsias mokyklas, kaip tai: kolegijas, high schools, seminari-jas, institutus, akademijas, uni-versitetus etc.

Susivaziavimo laike liuosą va-landa vakarais bus skaitomi re-feratai, gildenantieji įvairius mūsų reikalus. Kurie mano tu-rėti referatą arba laikyti paskai-vą, turi apie tai iškalno pranešti literatiskoios komisijos nariui, p. Lapeliui. Geistina, kad refe-ratų būtų kuodaugiausiai, nes tuo labiau paaiskės mūsų reika-lai. Taip-pat tie, kurie mano at-jinė ir eiti drąsiai pirmyn ranka rankon su kiekvienu, kas myli žmonią, kas trokšta laimės sa-vo tautai ir siekia prie idealų. "Dievas ir Tėvynė" tebuna mu-sienų. — Bet kodėl gi taip išsikūryti nėra? Kodėl faktai tai-mis žemės, negalėdami suprastį gyvenimo prasmės, braido po purvynus, nesurazdami gyvenimo tikslu ir... žūsta. Nebuvo gal nie-kad tiek daug pesimistų, kiek nunai. Sanūdysčių skaičius di-dinasi, viltis gesta. Žlunga ben-dras tarp savęs užsitikėjimas. Humanitariskumo stoka apsirėi-
kia ant kiekvieno žingsnio net pas kulturingiausias tautas. O ką tatau bekaltbei apie lietuvių tautą? Kodėl taip dedasi pasaui-lyje? — Delto, kad dvasinis gy-venimas tapo prislėgtas materi-jalizmo. Žmonija, besirūpindama materijale savo puse, užmiršo apie dvasinę. Intelektualinė ab-straktyvinė žmogaus asmenyje jė-ga negali tinkamai plėtotis, jei tasai žmogus jąja nesirūpina; valia pas jį esti kontroliuojama vien prigimties pobūdžiais. Ta-tai, nežiurint į materijalę ir pro-tykiją pažangą, moralis sąjau-smas žymiai nuslogo. Trumpai-tariant, mūsų gaidynė serga lyg-svaros stoka. Ir taip: iš vienos pusės moksliškas materializmas, scepticismas, negacijų rinkinys, amžina abejonė, netarkva — iš kitos gi, pilnas tikėjimas, viltis, meilė, visokios tobulybės.

Tečiaus epoka, kuri kankia vi-sokias ydas, įvairias kankynes, daugiausiai dvasines, turi turėti ir vaistus tam. Atkreipkime, draugai ir draugės, savo dėmą į tai, kad nedaug yra tokių asme-nų, kurie būtų linksmų ir užsi-gandėję, jog gyvena be tikėji-mo, vilties ir meilės. Činikai net įgauna kartais melancholiją. Svietas tokis, kokis dabar yra, nedaugeliui tegali patikti. Musų dvasinis gyvenimas silpnėja. Del-ko? — Delto, kad šventos tiesos, tiesos fundamentalinės, vispri-gimtos, gerbtinos yra perdaug niekinamos, mindžiojamos... Tai Archimedeso punktas nūdieninio svieto sugedimo priežasčių fazė-jė!

Apšviestiesnioji jaunuomenė, la-biau persimusi nūdienių klau-simais, įsiekio tokiame vargingame, apvertkime padėjimui tinka-miausio išėjimo, išėjimo tokio, kuris būtų siauriau apribuotas, maziiau turis iluzijos įsiekio ji-nai vaistų. Ir gerai apsvarsčius visą stovį, pasirodo, jog geriau-sis išėjimas tegali būti tikti padėjus vesti grynai normali gyvenimą, sugrįžus prie elemen-tariškiausių dalykų, prie pagrinda-s, semiant tai, kas yra gero iš arties ir iš toli, iš praeties ir dabarties, iš visur, kur tik įsiai-rastųsi, išsivadant vienašališkų

met bus išrinkta tikra valdyba, liks aptarti visi veikimo būdai, sutvarkyti įstatai ir dar daug kitų svarbių dalykų apsvarstyta.

Susivaziavimas bus Chicagoje, Ill., šv. Jurgio parapijos salėj ir tęsis tris dienas. Prasidės penkta-dienį, rugsėjo 23 d. 9 val. iš-ryto, iškilmingomis pamaldomis šv. Jurgio bažnyčioj; o baigsis nedėdienyje, rugsėjo 25 d., vie-šuoju vakarėliu (teatras, dainos, muzika, prakalbos, šokiai etc.), kurio parengimu jau rūpinasi tam tyčia išrinkta komisija (business commission); kita-gi komisija, taip vadinamoji literatiskoji, su-sidedanti iš: P. Lapelio, Augusto Petraičio ir A. Baltučio, rūpinasi visokiais rašiškais dalykais.

Susivienijimas bus katalikiškas ir katalikiškoje dvasioje bus ve-damas. Taigi, sulgy viršiminkto susirinkimo nutarimų, susivaziavi-me tegali dalyvauti moksleiviai abiejų lyčių, 1) kurie gyvena vienybėje su Katalikų Bažnyčia ir praktikuoja tikybines pareigas; 2) kurie lanko vidutinišias ir augstąsias mokyklas, kaip tai: kolegijas, high schools, seminari-jas, institutus, akademijas, uni-versitetus etc.

Susivaziavimo laike liuosą va-landa vakarais bus skaitomi re-feratai, gildenantieji įvairius mūsų reikalus. Kurie mano tu-rėti referatą arba laikyti paskai-vą, turi apie tai iškalno pranešti literatiskoios komisijos nariui, p. Lapeliui. Geistina, kad refe-ratų būtų kuodaugiausiai, nes tuo labiau paaiskės mūsų reika-lai. Taip-pat tie, kurie mano at-jinė ir eiti drąsiai pirmyn ranka rankon su kiekvienu, kas myli žmonią, kas trokšta laimės sa-vo tautai ir siekia prie idealų. "Dievas ir Tėvynė" tebuna mu-sienų. — Bet kodėl gi taip išsikūryti nėra? Kodėl faktai tai-mis žemės, negalėdami suprastį gyvenimo prasmės, braido po purvynus, nesurazdami gyvenimo tikslu ir... žūsta. Nebuvo gal nie-kad tiek daug pesimistų, kiek nunai. Sanūdysčių skaičius di-dinasi, viltis gesta. Žlunga ben-dras tarp savęs užsitikėjimas. Humanitariskumo stoka apsirėi-
kia ant kiekvieno žingsnio net pas kulturingiausias tautas. O ką tatau bekaltbei apie lietuvių tautą? Kodėl taip dedasi pasaui-lyje? — Delto, kad dvasinis gy-venimas tapo prislėgtas materi-jalizmo. Žmonija, besirūpindama materijale savo puse, užmiršo apie dvasinę. Intelektualinė ab-straktyvinė žmogaus asmenyje jė-ga negali tinkamai plėtotis, jei tasai žmogus jąja nesirūpina; valia pas jį esti kontroliuojama vien prigimties pobūdžiais. Ta-tai, nežiurint į materijalę ir pro-tykiją pažangą, moralis sąjau-smas žymiai nuslogo. Trumpai-tariant, mūsų gaidynė serga lyg-svaros stoka. Ir taip: iš vienos pusės moksliškas materializmas, scepticismas, negacijų rinkinys, amžina abejonė, netarkva — iš kitos gi, pilnas tikėjimas, viltis, meilė, visokios tobulybės.

Tečiaus epoka, kuri kankia vi-sokias ydas, įvairias kankynes, daugiausiai dvasines, turi turėti ir vaistus tam. Atkreipkime, draugai ir draugės, savo dėmą į tai, kad nedaug yra tokių asme-nų, kurie būtų linksmų ir užsi-gandėję, jog gyvena be tikėji-mo, vilties ir meilės. Činikai net įgauna kartais melancholiją. Svietas tokis, kokis dabar yra, nedaugeliui tegali patikti. Musų dvasinis gyvenimas silpnėja. Del-ko? — Delto, kad šventos tiesos, tiesos fundamentalinės, vispri-gimtos, gerbtinos yra perdaug niekinamos, mindžiojamos... Tai Archimedeso punktas nūdieninio svieto sugedimo priežasčių fazė-jė!

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLEIVIŲ SUSIVENIJIMO REIKALAI.

Liepos 8 d. Chicago's mieste šv. Jurgio parapijos salėje buvo vietinių lietuvių katalikų mok-sleivių susirinkimas, ir kurį pri-buvo 19 asmenų. Tame susirinkime, galima sakyti, duota pra-džia Lietuvių Katalikų Moksle-ivių Susivienijimui Amerikoje.

Išrinktoji ligalaidinė valdyba, su-sidedanti iš P. Lapelio, — pirm., A. Baltučio, — vice-pirm., A. Tamoliuno rašt., O. Ežerskiutės — vice-rašt., J. Klorio — kas, — apdirbs maž-daug įstatus, ku-riuos pataisys ir užtvirtins vi-suotinis Amerikos lietuvių ka-talikų moksleivių susivaziavimas. Tikrasai Susivienijimo egzistavi-mas prasidės tik nuo visuotinio susivaziavimo (seimo), nes tuo-

Pašnekėlių Kampelis.

Klausimai iš pereinio numerio: 84. Kaip senai pradėta vartoti skėtį (lietsargį)?

85. Ar žinote, kad šilką daro kirmėlės ir kaip jį daro?

86. Kaip senai žmonės pažįsta muziką?

87. Ar senovės lietuviai ėjo iš-pazinties (spaviednės)?

ATSAKYMAI.

84. Labai klystų tas, kas ma-nyty, kad skėtis (lietsargis) yra naujas išradimas. Pradžia skėčio siekia senesnių už istoriją laikų. Stai liekanose senovės Aigipto budavonių randama išskaptuotų akmeninėse sienose pavyzdžių skėčių, kas parodo, kad jau tais, istorijos nepasiekiamais laikais, skėtis buvo žmonių vartojamas. Tą patį patvirtina senobinės Ni-nivijos griuvėsiai. Indijoje ir Chinuose skėtis taipgi buvo var-tojamas nuo neatmenamų laikų. Graikijoje skėtis buvo vartojamas laike tulų tikybinių ceremonijų, ir nėra nei mažiausios abejonės, kad Graikijoje jis buvo vartojamas dar prieš Kristaus Gi-miną. Tą parodo skėčių pa-veiksiai, ištepti ant labai senų graikiškų vazų. Romoj skėčiai taip-pat buvo vartojami, bet jais pasinaudodavo tik moteris. Se-novės laikuose skėtis buvo valdo-ny ženklu. Ir dabar dar Rytų Azijoje ir Afrikoj valdonai eina visados po skėčiu, kurį neša iš užpakalo einantis tarnas.

Nėra taipgi abejonės, kad nuo ty laikų perėjo į šiądienines gent-kartes paprotys skaityti skėtį pa-garbos ženklu. Taip karališkieji sostai dar ir šiais laikais yra pa-puošti baldakimais; bažnytinėse apeigose taipgi vartojama baldaki-mų, kaip ypatingos pagarbos ženklą. Šie baldakimai yra per-mainytą senovės skėčio liekana.

Vėlesniais laikais apat pagar-bos ženklo pradėta skėtį varto-ti praktiškiaus, — apsisaugojimui nuo lietaus ir deginančių saulės spindulių. Senas, Anglijoj 1708 m. išleistas, žodynas taip paaiški-na, kas tai yra skėtis: "tai yra, sako, priedangas, paprastai var-tojama moterų apsisaugojimui nuo lietaus."

Sakoma, kad Jonas Hanway buvo pirmas vyras, kuris laike lietaus pasirodė 1750 metais ant Londono gatvių su skėčiu ran-koje.

Greit apie jį susirinko pulkai vaiku, kurie visokeriopais būdais įsijuokė ir erzino Hanway'ą už tai, kad jis pasirodė tokia "boba" ir bijosi išsulti. Nėra tikrų nu-rodymų, kada skėčiai ištikro pra-sipilinto. Suvenytose Valstijose jie pasirodė pabaigoj 18-to šimt-mečio, vienok ir čia juos išpradžių vartodavo tik moteris: vyrams, anot ty laikų nuomonės, visai neišpuldavo skėtį vartoti. Lietu-voj skėtis praskynė sau taką vos keliolika metų atgal. Kitose vie-tose dar ir dabar pasitaiko gir-dėti kaimiečių sakymą, kad skėtis — tai per ponišką prasimany-mas.

85. Paprastai nemana, kad pir-mo šilko išradėju buvo Se-ling, žmona Chinų cesioriaus Hoangti, kuris viešpatavo apie 2637 m. prieš Kristaus Gimimą. Ji taipgi buv išradusi budą, kaip šilką verpti ir austi. Senovės chinie-čiai šilką vadindavo "sers." Iš Chinų šilkų audimas perėjo apie 374 metais į Indiją ir svaras šil-ko tais laikais buvo taip brangus, kaip svaras aukso. Šilko išdir-bystė perėjo Europon iš Indijos apie 551 met. Menama, kad kokie ten vienuoliai pargabeno Europon šilką ir jo išdirbinėjimo paslaptį. Pirmą šilko dirbtuvę Europoj buvo pastatyta Francuzijoje 1521 m. Ir dabar miestas Lyonas Francuzijoje yra svarbiausias centras šilkų išdir-bystės visoj Europoj.

Šilką išdirbinėja savo viduriuo-se kirmėlės, vadinamos šilkver-pėjais. Kiekvienas matė, kaip vo-ras išleidinėja iš savęs plonutė-lius siulus savo voratinklui. Pa-našus dalykas yra ir su šilkver-pėjais. Šilkverpėjas išleidžia iš savęs dviem plonais siulais tir-šią, kaip medus, skystimą (fibro-jiną), kuri ore sukietėja ir užsi-dengia šilkiniais klijais.

Šitie šilkverpėjai yra labai de-likatni ir gali prazut nuo mažiausios oro permamos ir drėgnumo.

Jie maitinasi įvairių medžių ir krumų lapais, vienok bandymai priparodė, jog geriausį šilką gaunama tada, kada kirmėlės maitinasi šilkmedžio (morvos) la-pais.

Šiais laikais tam tyčiai šitas kirmelės ir augina. Šilkverpėję maitina šilkmedžio lapais per 30 ar 35 dienų, laike kurių jis 4 sykius užmiega ir nusišeria. Po to jau pilnai suaugusi kirmėlė pradeda leisti siulą, kuriom pa-tį apsisuka, kaip kamuolį. (Lie-tuvoj galima rasti panašiai su-suktus drugių peteliškių kamu-oliukus šiaudinėse pastogėse, kru-muose etc.). Tokį kamuolį jis susuka aplink savę į 3 ar 4 die-nas ir jame vėl užmiega. Po 15 —18 dienų iš kamuolio išeina jau drugys, arba peteliškė. Drugys sutrauko siulų kamuolį ir žino-ma sugadina šilkinius siulus. Todėl drugiai neduoda išlekti: jį kamuolį užmušama, įmetus kamuolį karštan vandenin. Už-mušus šilkverpį, kamuolį nuvy-nioja tam tikra prietaisa. Vie-
nas šilkverpėjas duoda apie 144 sieksnių šilkinio siulio. Šiuos siulielius suverpia po kelis kru-
von ir iš jų audžiama šilką, kaip ir iš paprastų siulų.

Didžiausiais centrais šilkų iš-dirbystės yra Chinai, Japonija, Indija ir pietinė Europa. Suvie-nytose Valstijose pasekmingai auginama šilkverpėjų Kaliforni-jos, Ohio, Kansas, Kentucky, New Jersey ir kitose valstijose.

Šilkmedis auga ir Lietuvoj. Zi-nomas kun. Tatarė, apie kurį bu-vo šiuomet skaityta referatas Lietuvių Mokslo Draugijoje, Vil-niuj, budamas klebonu Sintau-tuose, Suvalkų gub., buvo pasi-gabėjęs šilkmedžio siulų ir jas išdalino ukininkams parapijoj. Medeliai gerai auga Sintautų pa-rapijoj ukininkų daržuose. Vė-liaus buvo jo manyta pradėti au-ginti šilkverpėjus, vienok užėjus paskutiniam lenkmečiui, jis tapo iš Lietuvos ištremtas ir savo su-manymo jau negalėjo išbandyti. Teko taipgi patenyt šilkmedžio plantacijas apie Lesnietvą, Nau-miesčio paviete Lesnietvos dva-re, bet ar buvo daryta koki nors bandymai su šilkverpėjų auklėji-mu, to nežinome.

86. Lopsiu muzikos yra Aigip-tas. Žydai, išėdami iš Aigipto po Maiziaus vadovystę, paėmė su savim dainas ir melodijas, ku-rias jie išmoko, ilgą laiką buda-mieji Aigipto nelaisvė. Nuo žydų melodijos perėjo į pirmų amžių krikščioniją.

Kokių būdu žmogus prasimanė muziką, nėra gerai žinoma. Lu-cetius mena, kad pat pir-mutinę pradžią muzikai davė švilpinas vėjo; P o n t i q u e ir kiti mena, kad žmogus išrado muziką pamegdziodamas giedan-čius paukščius; Z a r l i n o s a k o, kad bene bėgancio upeliais vandens užimas davė pradžią mu-zikai. Visi vienok sutinka su tuom, kad pirmas muzikos tai-syklus sutaisė tulas Jubal, 1800 m. prieš Krist. Gim. Fleitą išrado H y a g n i s 1506 m. Pir-mi žmonių chorai yra paminėti užrašuose 56 m. prieš Kr. Gim. Pirmas šešias gaidas (gamą), sa-koma, sutaisė benediktinų vie-nuolis, Guy Aretino 1050 me-tais. Gaidos, kaip jas šiandien vartojama, tapo pagerintos 1338 metais. Sventa Cecilija, senovės Romos aristokratė, sakoma, bu-vo taip išsilavinusi muzikoje ir taip dailiai grojo, kad net an-gelas, iš dangaus nusileidęs, klausė jos žiavėjančių melodijų. Šitos perdotos tradicijos pakako vėlesnių laikų muzikams, kad pripažinti ją muzikos patronu (globėju). Ji mirė trečiam šimt-mety.

Krikščionybės pradžioj bažny-tinės melodijos buvo labai pa-našios ir senovės žydų melodijas, nes nuo jų tapo paimtos. Am-brozius, Milano arkivyskupas i popiezius Grigalius Didysis bu-vo tėvais bažnytinės muzikos. Nuo šio pastarojo ir dabar baž-nytinė muzika vadinasi g r e g o r i o n i s k a. Jo buvo manyta visose bažnyčiose įvesti vienodą, ypatingos rūšies giedojimą. Sa-vo įstatymus su surinktomis me-lodijomis jis prikėlė prie švento Petro altoriaus Ryme, kaip paž-

Tris naujojo Mikado sunai.

Chinai.

894) metais kilo Japonijos karas su Amerikos JAV. Japonijos tauta, atstovaujanti šiai kraštau. Pats la-
iš tame kar-
dalytis per-
arimome, kad ji-
lūzurią, ko joki-
škurios nedar-
vo net ir pa-
smens ženk-
dabojio vis-
savo mazyte, be-
formuota am-
o chiniečių, ne-
uaduojo šio-
neapgyti pa-
gi įsiki-
uri lūpjosio sa-
nimo ir pati-
auso Chinų ka-
nuo tolimio-
ją pasigand-
ni.

Rusija.

ido dantis, be-
mes prisien-
Vienok ji gr-
olika,

nytinės muzikos pavyzdį busiantis laikams.

Harmonija; arba sutartinė muzika, tapo įvesta gme šimtmetij. Pirmą operą pasirodė Italijoje 1600 m. Septyniolikame amžiuje užgimė didi muzikai: Monteverde Italijoje, Lully Prancūzijoje ir Purcell Anglijoje. 18-me šimtmetij muzika padarė milžinišką žingsnį pirmyn, ypač Vokietijoje. Bažnytinė muzika išsivystė iki aukščiausiam laipsniui po Bacho intekme, oratorija po įtekme Handel'io ir opera po įtekme Mozarto ir Glucko.

Orkestrinę muziką sutvėrė Haydn ir Bethoven'as (1770—1827). 19-me šimtmetij išdygo dar daugiau muzikos „žvaigždžių“: Mendelssohn'as, Weber'is, Schubert'as, Schumann'as, Chopin'as, Rossini, Verdi ir daug kitų. Vėlesniais laikais Italijos mokyklą pradėjo viršinti nauja muzikos mokykla, gimusi Vokietijoje; jos išreikšėjais buvo Wagner'is ir Liszt'as. Kiti, plačiai pagarsėję, kompozitoriai buvo: Gounod'as Prancūzijoje, Brahms'as Vokietijoje, Rubinstein'as Rusijoje, Dvorak'as Čechijoje ir Grieg'as Skandinavijoje.

Mūsų lietuvių muzika dar neseniai gimusi ir vos pradeda sukurti pirmus takus. Mirė Dr. V. Kudirkas nebuvo muzikas, vienok jis vienas iš pirmų pradėjo rinkti, užrašinėti ir harmonizuoti lietuviškas žmonių dainas, kurios visados gula pamatan muzikos ir gražiausių muzikinių kompozicijų. Mirė Čiurlionis žadėjo daug lietuviškai muzikai, bet mirtis be laiko jį nuskynė. Šiais laikais turime keletą gabių vyrų, kuriems bus lemta užrasti pirmus pamatinius akmenis lietuvių muzikoj. Tarp jų minėtini: Sasnauskis, Šimkus, Petrauskas, Naujalis ir keletas kitų.

87. Senovės lietuviai, dar būdami stambmeldžiais, jau ėjo išpažinties. Senovės užrašai senkančiai aprašo, kaip lietuviai atlikdavo išpažintį: nusidėjėlis puldavo ant kelių prieš vaideliotą ir išreikšdavo jam savo nusidėjimus. Vaideliotas, sulgy nusidėjėjų, vieną papešdavo už plaukų, kitam išrėždavo per veidą, o atsitikus sunkiam nusidėjimui ir lazda nusidėjėlį apkludavo. Pats vaideliotas taipgi eidavo išpažinties: savo nusidėjimus jis garsiai išpažindavo susirinkusiems žmonėms ir pasiduodavo tokioms pat baudoms. Moteris neišpažindavo savo nusidėjimų garsiai, tik Vaideliotas persėgdavo jas, kad sergėtų savo skaitystę. Apie tai mini Strykowski'is savo kronikoje ir Narbutas savo Lietuvos Istoriijoje.

KLAUSIMAI:

88. Kaip atsirado pinigai?
89. Kas tai budizmas?
90. Iš kur paėmė paprotys būti maldaknygę prieš ir po maldai?
91. Kodėl amerikonus vadina „jankėmis“?

VIENTINIS ŽINIOS.

Prekybos ir kalbų mokykla. Mums pranešama, kad ateinantį anedėlį, 5-to rugpjūčio, atsidarys pastovi lietuviška prekybos mo-

kykla ant Bridgeporto po num. 3106 S. Halsted st.

Mokyklą bus 4 kursai su skanciu programu:

I. Pradinis (prirengiamasis) kursas:
Lietuviškas skaitymas, rašymas ir gramatika, angliska kalba (skaitymas, spelinimas ir pradinė gramatika), pradinė geografiija ir aritmetika.

II. Prekybos kursas pagal amerikonišką planą:

Skaitymas (apie dideses pramonės), spelinimas (pirkliškasis), augštesnėji gramatika, gražus raštas, laisvų rašymas (commercial correspondence), pirkliška aritmetika, bruzgus skaitliavimas (rapid calculation), prekybos geografija, politiska ekonomija, United States civil government, prekybos teisės (commercial law), knygvedystė (bookkeeping) visokių skyrių (abelna knygvedystė, wholesale, mercantile, modern corporation accounting ir banking).

III. Prekybos kursas pagal Rusijos planą (manantiems grįžti Lietuvon).

Rusiška kalba (skaitymas, rašymas ir gramatika), skaitliavimas (kommerceskaja aritmetika), knygvedystė (dvojnaja Italijanskaja, o pagal norą ir Russkaja trojnaja buhgalterija), prekybos ir pramonės teisės veikiančios Rusijoje (torgovij ustav), polozhenie o gosudarstvennom promyslovom nalogie, ustav o gerbovom sborne, vekselnyj ustav, tamozennyj ustav, pošta i telegraf).

IV. Kalbos:

Lietuviška, angliska, vokiška ir rusiska (pagal norą ir lenkišką).

Kaina už mokymą visiems prieinama.

Apart čia paminėto programo mums pranešta, kad mokykla apsiima suverti dar naują klasią analfabetams, t. y. tokiems, kurie nemoka visai nei skaityti, nei rašyti, arba moka skaityti, bet negali rašyti.

Mes jau buvome minėję pirdavimą, kad panaši mokykla buvo nuo seniai lietuviams pagaudinama. Dabar galima tik dar sykį tą atkurti. Kiek mums žinoma, mokykla yra rankose nusimanančio ir rimto žmogaus, kas labiausiai užtikrina jai pasisekimą. Užėjętųjų ir vedėjų yra p. Leveskis, kuris pagalbon pakvieta daugiau kompetentiškų mokytojų.

Mokykla bus dieninė (nuo 9 v. iki 4 v.) ir vakarinė (7:30 iki 9:30 v.) tiems, kurie dieną darbu užimt.

Kiek teko girdėti, jau užsirašė diktokas skaitlius mokinių, daugumas iš jų seni, pereito meto mokiniai. Laikė vakacijų visas butas tinkamai liko perdirbtas, sutaisytos sėdynės etc. Apie prekes už įvairius kursus galima dasizioti pačio mokykloj, arba rašant taip:

Leveskio Mokykla,
3106 S. Halsted st.
Chicago, Ill.

Kova delei pieno grynumo. Miesto Sveikatos Departamentas apreiškė, kad daugiausiai miršta ir serga mažų vaikų ypač vasaros laikui iš priežasties nesvarumo pieno. Tankiai pasitaiko, kad

pieną pristatoma miestam ir išvežiojama į namus nesvariuose induose, kuriuose pilna visokių pavojingų bakterijų. Buna ir taip, kad įvežiojama pienas nuo tuberkuliozų sergančių karvių. Vairiai, tokiu pienu mėsiam, krinta vasaros laikui, kaip musės. Pastaraisiais laikais tarp vaikų taip pradėjo ligos platinis, kad sveikatos departamentas pagalios apskelbė kovą tiems visiems Herodams, kurie, pardavinėdami netinkamą kudiškams pieną, tiesiog skerdžia mažus vaikelius. Šiuom atžvilgiu nei vienas didelis miestas nėra tokiose blogiose sąlygose, kaip Chicago. Taigi minėtas sveikatos departamentas padavė miesto tarybai sumanytą, reikalaujantį, kad visas įvežiojamas miestas pienas būtų pasteurizuotas (šutintas). Miesto taryba, susidedanti iš vardu aldermanų, kelių balsų diduma šitą sumanytą atmetė, teisindamasi tuom, kad pieno pasteurizavimas brangiau atseima ir todėl mažesni pieno pardavėjai negalėtų vesti konkurencijos su didėlėmis kompanijomis.

Visi miesto laikraščiai, kaip lyginai ir daugelis piliečių pradėjo protestuoti prieš tokį peiktiną aldermanų pasielgimą, sulgy kurių nuomonės išeitų, kad jiems brangesnis yra palaikymas kelių nešvarių pieninčių, negu sveikata ir gyvastis tukstantių kudičių. Suaukta mass-meeting'as peritos serodos vakare, kur apkalbėta, ką reikės toliaus daryti. Sveikatos departamente yra pranešimai, kad kaip kurie iš lietuviškų pieninčių taip pat nešvariai užlaiko pieną ir nešvariuose induose jį parduoda. Departamentas daro analizą pieno ir visi prasikaltusieji bus už tai patraukti atsakomybėn.

Motinos, užtėmyję pagedusį pieną, arba nešvarius indus, kuriuose pienas yra pardavinėjamas, delei savo vaikų gerovės ir sveikatos, lai užlaiko tokį pieną ir indus ir tuojau praneša Sveikatos Departamentui, kuris, paėmęs pieną, padarys jo analizą ir patrauks tokius vaikų nuodotojus atsakomybėn.

Prasti žmonės neturi nei mažiausios nuovokos, kiek blėdies ir kiek mirčių buna delei pieno nešvarumo.

“Narsus” lenkas. K. Kozenski, išsitraukęs peilį, sunkiai supjauست pereitą nedėdienį tulą G. Jonan So. Chicagoj. Minia žmonių puolė prie jo, kad jį suėmus, bet “narsus” lenkas, grąšindamas peiliu, ilgą laiką nieko prie savęs neprisileido, pakol pagalios jo nesugriebė policimonas. Lenkas už savo “narsumą” turės, žinoma, šaltojoj patupėti.

Apie Lietuvių Tautiškas Kapines. Pereitą nedėdienį Lietuvių Tautiškoj Kapinių administracija ir atstovai sujungtų draugysčių, tas kapines įkurusį, laikė susirinkimą savo locname name, kuris tapo ant kapinių pastatytas. Namas yra 20 per 20 pėdų su bokštu, kuriame bus įtaisyta varpas. Pusė namo paskirta ofisui ir palaukiamam kambariui, kitą pusę įtaisyta laikinam lavonų padėjimui.

Kapines prižiūrėtam tikras sargas, kuris yra ofise kas nedėdienis nuo 10 val. iki 6-tai. Šiuom laikų draugystės užimtos išvedimu kelių ir takų ir dalinimu lotų. Darbas sparčiai eina pirmyn. Lotai yra nuo \$35.00, sulgy vietos ir medžių. Tuojau prie įėjimo į kapines pastatyta jau gražus iš granito ir marmuro paminklas Zalekčių šeimynos.

Naujas padavadjimas.

Nuo perito utarninko įėjo galėn naujas miesto tarybos padavadjimas, sulgy kurio visi gatvėkariai sustos tik ant vieno gatvės kampo. Iki šiolie gatvėkariai paprastai sustodavo ant kampo, pravažiavę skersinę gatvę, arba sustodavo ant abiejų kampų (davažiavus ir pravažiavus skersinę gatvę, ypač tose vietose, kur gatvėkariai kryžiavojas ir prie bulvarų). Nuo šio laiko gatvėkariai, kaip jau minėjom, sustos tik ant “artimesnio” kampo, tai yra pravažiavus skersinę gatvę. Tas padavadjimas padarytas įvedimui vienodumo ir suėdijimui laiko. Taigi, norėdami pagauti gatvėkarį, nelaukit jo ant kito “tolimesnio” kampo.

LIETUVIŲ LAISKAI KRASOJE.

Savaitinis surašas.

Neinteikti dėl įvairių priežasčių (blogo adreso, etc.) adresantams laiskai galima atsiimti Vyriausioje Krasoje, Clark gtv., tarp Jackson Blv., ir Adams gtv., Room 175. Vardai surašyti taip, kaip jie paduoti ant listos. Priduokit prie adreso laiško padėtą numerį:

3607 Adamaitis J
3619 Amaras Jonas
3640 Balczunas Jonas
3645 Barosekis Stanislaw
3683 Bindas Jozef
3721 Brandekis Juozapas
3726 Brociskas K
3734 Buckas A
3766 Chiakus Silvester
3851 Dumbiliauskas W
3933 Grigaladas Milcalinas
3998 Istvan Petras
4008 Jomajaitait J
4010 Jankauskaje Marta
4016 Jaras Wladislaw
4020 Jekszawicze Ben
4029 Kairis Jonas
4112 Kraščilunas J
4122 Kubis Josef
4180 Mačiulaitis T
4202 Maslowskas M
4216 Mednis A
4230 Miklos P
4231 Mikos Peter 2
4280 Narwidis P
4332 Pallonis Ignac
4349 Petraltis J
4369 Podilonas Joseph
4393 Protopapas John
4408 Ramonas A
4465 Schelwis Anton
4519 Sliesoraitis A
4535 Sovilonis Joseph
4546 Staponas J
4550 Staukailtis Chas
4565 Stankus S
4603 Sztanos Mike
4629 Tennait Barbara
4672 Vasilauskas A
4696 Walntis Toni
4704 Wasilauskas A
4730 Wiekrykas Piotr
4734 Willinskis John
4750 Wiachakis J
4809 Zupkus William
4816 Zylwitis Josef

APGARSINIMAI.

PUIKI VIETA ANT RANDOS.

Naujas namas ir 5 akrų žemės pigiai ant randos ant pardavimo. Chicago priemiesty, ant 109-tos gatvės ir Kedzie ave., prie mie-

stelio Greenwood Park, netoli Sv. Kazimiero lietuviškų kapinių. Iš čia galima važiuoti Chicagoj stytikariais už 5 centus, arba geležinkelio, kurio stotis tik du bloku atstu. Sveikas oras, graži vieta ir ant 5 akrų žemės, galima laikyti karvę, vištas ar kiaules ir išrinkti iš to daugiau, negu randa kaštuoja, arba galima užsodyti žemę bulvėmis, daržovėmis, ar kitais javais ir išrinkti savo randos pinigus. Dabar laikas žemę dirbti, taigi pasiskubinkte. Atsiskaitite į:

A. OLŠEVSKIO BANKĄ,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

AMERIKONŲ PERGALE.

Amerikos atletai labiausiai laimėjo Olimpiškuose žaisluose Stockholm, nors ten buvo viso pasaulio atletai. Šioj šalyj atkreipama didelė atyda į fizišką lavinimąsi, išvystymą drasos ir ištermės. Apart atletai užlaiko tam tikrą dietą sustiprinimui raumenų ir nervų. Jie privalo but reguliariški visame kame ir kaip tik užtėmyja nereguliarišką organų veikimą, tuojau vartoja tam tinkamas gyduoles. Kiekvienas turi gyventi panašiai, nes mūsų gyvenimas yra nuolatinė su kitais konkurencija. Jeigu jūs virškinimas, kas reikšia jūsų sveikatą, yra netobulas, jūs negalite konkuruoti su kitais, jeigu nepavartosite tuojau Trinerio Amerikonisko Kartaus Vyno Elixiro. Jis sureguliuos virškinimą, prašalins konstipaciją, stiprins raumenis ir nervus. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

PUIKUS PIKNIKAS!

Parėngtą Telysės Miesto Drystės, Nedėlio, 4-o Rugpjūčio, 1912. Bergmann's Grove, Riverside, Ill. Pradžia 9:30 val. ryto. Įžanga 25c. Muzika geriausia.

Šitas bus vienas iš puikliausių piknyčių šiame mete. Kiekvienas atsilankęs galės sau smagiai pasilinksinti ir gerai laiką praleisti; su svečiais gražiai pasibavoti ir pakvepuoti tyru grynu oru.

Kviečiame atsilankyti kiekvieną kuosaklingiausią. Komitetas.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS!

Draugystės Aven. P. M. Ražancovos Panų ir Moterų, atsilbus Nedėlioje, 11-o Rugpjūčio (Aug.), 1912 m. Bergmann's Grove, Riverside, Ill. Prasdės 9-tą val. iš ryto. Įžanga 25c. ypatal.

Kviečiame visuomenę be skirtumo, kaip jaunas, taip ir senus atsilankyti, kur galima linksmai laikas praleisti, gerai pasiokti, nes bus puiki muzika, po gražų mišką pasivaikščioti ir pakvepuoti tyru oru, apieidus Chicago dumas ir dulkes nors ant vandens. Kiekvienas nuvažiuavęs į Bergmann's daržą primena sau linksmas valandas jaunų dienų praleistus ant Nemuno arba Vilijos krantų, kada stovėdamos slūst savo svajones su Nemuno bangomis ir tolymas šalis. Tai gi neužmirškite 11-o Rugpjūčio ir atsilankyti į Bergmann's daržą. Sirdingai kviečia. Komitetas.

DIDELIS PIKNIKAS!

Parėngt Liet. Pasiil. Draugiskais Klubais, iš Indiana Harbor, Ind. Nedėlio, 4 Rugpjūčio, (August), 1912. Daržo Pavilo Kareckio, 658 W. 123rd st., West Pullman, Ill. Prasdės 12 val. dienos. Bus graži muzykė. Įžanga 25c. porat.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pusbrolio Motiejaus Alkiono; pirmąs 6 metų gyveno Anglijoje. Taipgi pajieškau savo dėdės Mikolo Rosiacko. Jeigu kas apie juos žino ar jie patis lai atsiskaukia antrašu:

Antanas Melutis,
1637 W. Ery st., Chicago, Ill.

Pajieškomas Juozas Stulginskis, 66-dos parapijos, Panevėžio pav., amžiaus 30 metų; apie 6 pėdų augšči; geltonų plaukų, šviesaus gyno; ant dešniosios nosies pusies randas (rety); kalba lietuviškai, rusiškai, truputį angliškai ir lenkiškai. Iš Waukegano jis prasileino liepos 15 d. 8 m. Kas praneš žemiau paduotą antrašu, kame randasi pajieškomas vyras, tam bus suteikta \$5.00 pinigais.

Peter Wember,
Box 515, North Chicago, Ill.

As Domicelė Gotauienė pajieškau dukters Zofijos ir duodu žinę, kad bus 2 mėnesiai, girdėjom, kad Jurgis Kiga mirė ir kam jo turtais paliktas priguli tau Lizel, jeigu ne tau tai Lizl turės provą pasisavinti. Delto pasirupink ten dasizioti apie viską. Bronius išvažiuo Lietuvos. Meldžiu duoti man žinę apie savo padėjimą tokiu adresu:

Domicelė Gotauienė,
4319 Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio, Martino Ulacko, paeina iš Suvalkų gub., Marjampolės pav., Pakuonio parapijos. Tegul jis ar kas kitas rašo ant šito adreso: Stanis Andrejczyk, 341 — 21st st., Bellaire, Ohio.

Pajieškau savo brolių Izidorius ir Juoz. Butky iš Kauno gub., Raseinių pav., Ervilko vol. ir parapijos, Balnių kaimo. Vienas 10, antras 8 metai kaip Amerikoje. Gyvena Chicago, Ill.

Jų pačių ar kitų meldžiu atsiskauti šiom antrašu:

Mateušas Butkus,
1918 Filmore st., Camden, N. J.

Pajieškau savo krikštų tėvo Petro Zakaro, Kauno gub., Panevėžio pav., Lankuvos valsčiaus, Labary sodžiaus, 30 metų kaip Amerikoje. Aš buvau 12 metų, kad jis mane norėjo pamit su savim, bet mano tėval neleidė. Jis pats ar kas kitas tegul man praneša tiklu antrašu, už ką busiu labai dėkingas:

Aleksandra Martusevičius,
35 Arthur st., Montello sta. Brockton, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Skirmonto, kuris 2 metų atgal gyveno Herrin, Ill. Turli svarbų reikala. Paeina iš Kauno gub. Telsių pav., Varnų volasties, Būrkishų rados sodos. Busiu labai dėkingas, jeigu jis pats ar kas kitas duos man apie jį žinią tokiu antrašu:

Andy Bogdan,
173 Barron av., Detroit, Mich.

Pajieškau savo patėvio Petro Tautvydo, metal atgal gyveno Indiana Harbor, Ind., o dabar nežinau kur. Jis pats ar kas kitas teiksles pranešt šiom antrašu:

Petras Mažutis,
4450 So. Hermitage av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dėdės Pranciškaus Budrio, Kauno gub., Telsių pav., Kantaučių par., Keporieno kaimo; apie 10 metų, kaip Amerikoje; pirmąs gyveno St. Louis, Mo. Melžiu jo neties ar kitų atsiskauti tokiu antrašu: Miss Anna Gelumbickaitė,
1818 So. String st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Racičevičs, Kauno gub., Varnų parapijos, Padirždutes sidos; 18 metų Amerikoje. Pirmiau gyveno Philadelphiaj. Jis pats ar kas kitas malonės atsiskauti ežmias paduotu antrašu:

Jonas Racičevičus,
46 S. 22nd st., Pittsburg, Pa.

Lietuviai, norintie pauti darbą, atsilankyti į Bridgeport Clothing Store, 3246 So. Halsted st.

Ant Pardavimo.

PARDUODU FARMAS.

Lietuvių kolonijoje Mason ir Lake apskrčiuose, Michigan valstijoj, kur jau 105 lietuvių turi nusipirkę farmas. Ten turiu dar daug geros nešdirbtos žemės plotų parduoti. Taip jau turiu gyvenamų farmų su triobomis ir sodnais. Žemė kuogeriausia, su moliu, juodžemiu ir smėliu mišyta. Parduodu lengvomis sąlygomis ir pigiai, norintiems lengvais išmokėjimais. Rašykite tuojau, pristatysu dykal savo žemlių žemėlapi ir informacijų knygele.

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Ant parčavimo gera tvirta gvarantuota bogė su naujais pakinklais atsiskauti pas:

L. Azukas,
3301 Auburn ave., Chicago, Ill.

PIGIAI ANT PARDAVIMO 3 MEDINIAI NAMAI:

3251 S. Halsted st. tik \$200.
3259 S. Halsted st. tik \$500.
3261 S. Halsted st. tik \$100.
Ant šių lotu bus statyti nauji mūriniai namai ir todėl šie pardavimu pigiai nustumimui ir atitūstinimui lotų. Kas turi artitūščią lotą, tam gerai apsimokės vieną iš jų pirkti ir atstumti ant savo loto. Dasizinkite:

A OLSZEWSKIO BANKOJE,
3252 So. Halsted st.

Parsiduoda grosernė ir bučernė iš priežasties sirgimo pačios. Vieta gera, lietuvių ir lenkų apgyventa. Adresas:

Frank Bobek,
4513 S. Paulina st., Chicago, Ill.

Ant randos du štorai ant Halsted gatvės didžiausioje lietuvių kolonijoje. Dasizinkite A. OLSZEWSKIO BANKOJE, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai salunas lietuvių apgyventoj vietoj; priežastis pardavimo — savininkas umal turi apliešti šią šalį ir keliauti į seną Tėvynę Lietuvą, todėl kas turi norą į tą biznį eiti tai gera progą; norintie pirkti, atsiskauti šiom antrašu: 1020 So. Canal st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo grosernė, ir bučernė lietuvių apgyventoj vietoj; priežastis pardavimo — savininkas umal turi apliešti šią šalį ir keliauti į seną Tėvynę Lietuvą, todėl kas turi norą į tą biznį eiti tai gera progą; norintie pirkti, atsiskauti šiom antrašu: 3440 So. Morgan st.

Parsiduoda gera groserija lietuvių apgyventoj vietoj po num. 1703 So. Halsted st., netoli 17-tos; parsiduoda iš priežasties turėjimo kito biznio. Atsiskauti:

1703 So. Halsted st.

Parsiduoda naminiai rakandai su visais sudainis už pigią prekę. Atsiskautie pas:

J. Mellus,
1008 S. Canal st., Chicago, Ill.

Parsiduoda 3 augštų namas; randos atneša 32 dol. ant mėnesio. Parsiduoda pigiai iš priežasties važiavimo į Lietuvą. Atsiskautie adresu: 2231 W. 21st pl.

Parsiduoda salunas lietuvių apgyventoj vietoj, Savininkas greitai laiku nori išvažiuoti į Texas. Kreipties adresu:

Paul Klassovity,
1444 S. Jefferson st. 14th place.

Parsiduoda salunas; biznis yra geriausias vietoj, lietuvių apgyventoj, žiemnėj dalj miesto, arti lietuviškos bažnyčios; parsiduoda iš priežasties išvažiavimo ant farmų. Atsiskautie: M. B. Cook Bro's,
1668 Wabansia av.

Parsiduoda — 1½ augšto namas netoli 12 gatvės ir 48-os ave. po num. 1427 — 50th ave. Dasizioti ant vietos arba telefonuokite: Kedzie 7488.

Parsiduoda rusiška pirtis gerai išdirbtu vietoj. Tai gerai apimokantis biznis. Parsiduoda iš priežasties išvažiavimo. W. Dowlar,
2225 S. Western av., cor. 22nd pl. Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS

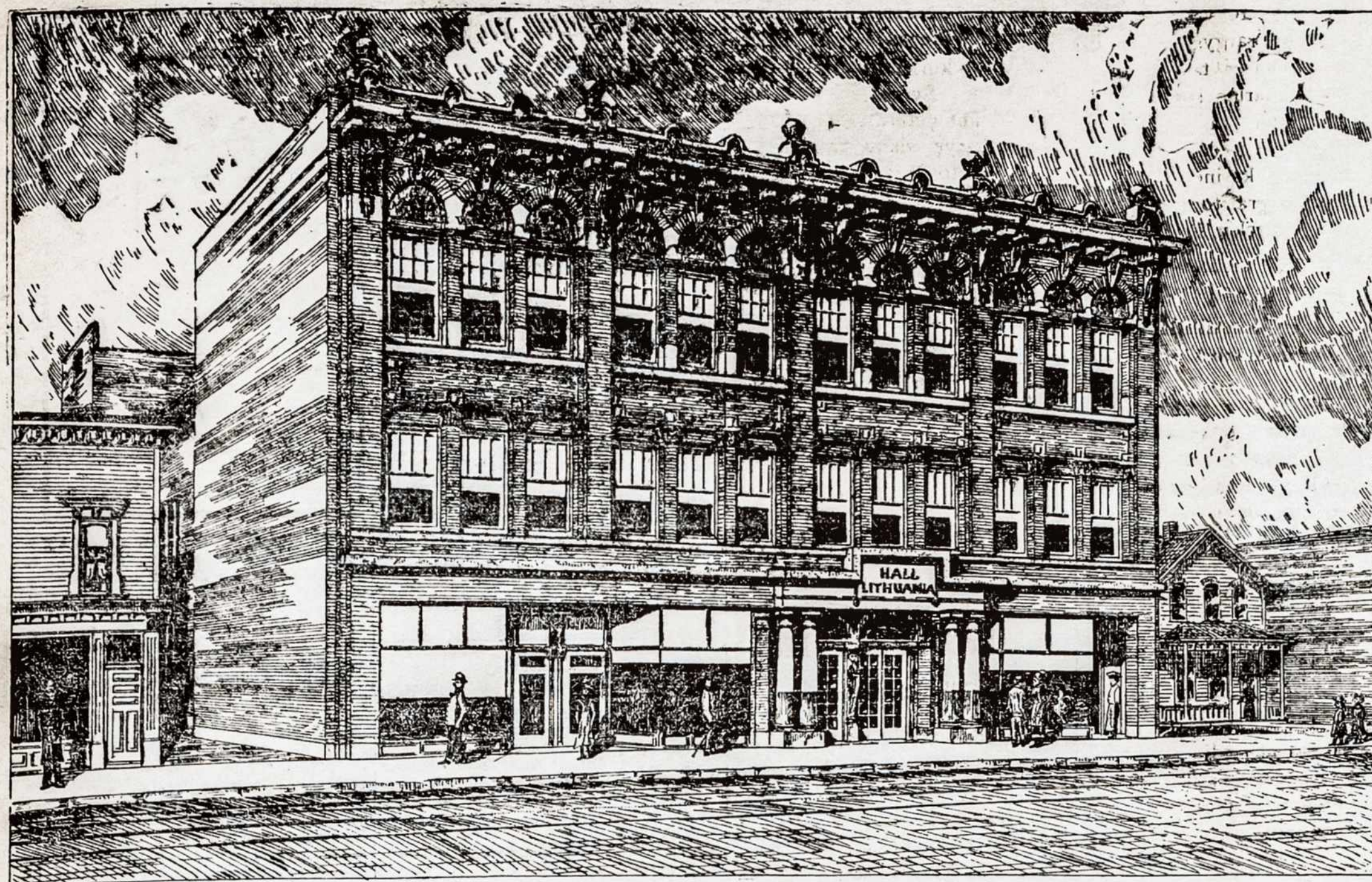
Gaunamos “Lietuvos” Knyggyne.

Auštant. Ellės J. Mikuckio. Telpa čia 34 įvairios dainos. Pusi. 62. 35c.
Gaila Usų. Vieno veiksmo komedija. L. A. Dmuševski'o. Vertė A. Vėgėlė. Pusi. 30. .... 20c.
Kamlnakretis ir Maluninkas. Dvi veiksmų Operetė J. N. Kaminski'o. Vertė A. Vėgėlė. (Teatras No. 7) Pusi. 64. .... 40c.
Japonija seniau ir dabar. Parašė Dėdė. Pusi. 13. .... 5c.
Tikri Juokai. Lietuvių palinksmimui parašė, suruošė ir sugrabbė Jonas Viskas. Dideli ir maži, apšviesti ir prasti, be skirtumo visi kviečiami į juokų pasaulį: juoktės ir tuktikt! Pusi. 206. .... 50c.
Sluđiant plingus reikia adresuoti: A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

JURGIS IR BALTRUS GRĮŽTA IŠ VAKACIJOS.

Lietuviška Svetainė — "Hall Lithuania" dabar statoma prie Halsted, tarp 31-mos ir 32-tros gatvių.

Geriausia vieta didžiausioje Chicago Lietuvių kolonijoje sekantiems bizniam:

Muzikališkų Instrumentų Šturai
Restauracijai su mažu Hotelu
Moteriškų Drapanų Šturai
Fotografo Galerijai
Dry Goods Šturai
Hardware Šturai

Furniture Šturai
5c. ir 10c. Šturai
Barber Shopui
Teatrui
Grosernėms
Bučernėms

ir kitokiems bizniam yra dabar geriausia vieta ant Halsted, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių.

Budavojantės naujai salei visi bizniai čia kyla augstyn. Lietuviai čia kasdien tankinasi.

Šią vasarą, apart dabar statomos Salės, mes čia stasime sekancius biznio namus:

Po No. 3259 ir 3261 So. Halsted St. bus statytas trijų aukštų, dviejų lotų platumo gražus mūrinių namas. Apačioje bus du dideli šturai, viršuje bus puikus pagyvenimui su ofisais daktarams, advokatams ir kitokiems bizniam.

Po No. 3251 So. Halsted St. bus statomas trijų-penktų, vieno lotų, puikus mūrinių namas. Apačioje bus didelis štoras su gyvenamais rūmais užpakalyje, viršuje bus puikus pagyvenimui su biznio ofisais.

Po No. 3220, 3222 ir 3224 So. Halsted St. bus statytas trijų lotų platumo vieno penktų aukštumo didelis "Furniture Store" ir "Garage".

Po No. 3131, 3217, 3219 ir 3234 So. Halsted St. bus

statyti vieno penktų šturai su gyvenamais rūmais užpakalyje, tinkami visokiems bizniam.

Taigi šią vasarą čia taps naujai užbudavota gražiais štormais net 10 lotų apart jau dabar pradėtus statyti Salės. Kiekvienas naujas namas bus elektrika apšviestas iš vidaus ir iš laiko taip, kad Halsted gatvė nuo 31-mos iki 33-čios bus gražiausias biznio centras.

Kada čia šią vasarą susibudavos viršpaminėti nauji šturai ir juose bizniai taps atidaryti, tai namų ir lotų kainos bus daug brangesnės negu dabar. Šiandien da nuo mūsų galite pirkti čia lotus nuo \$2,000.00 ir auščiau, bet vėliau jų už tą kainą nepirksite. Todėl, jei jieskote bizniui geros vietos, tai pirm pirkimo kitur, dirsteltkite pirmiau į Halsted, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių.

Mes išvarėme iš čia žydus su jų "rag shops" ir tuos šturus, kuriuos žydai laikė, dabar atnaujiname ir išrandavome lietuviams. Dabar jie yra tušti, ant rądos. Kas norite čia pradėti biznį, ateikite pas mus ir apžiūrėkite šiuos šturus, o mes juos jums išstaisysime taip, kaip norėsite, tinkamai jūsų bizniui, ir išrandavosime už prieinamą kainą. Jei šie šturai jums netinkti, mes galime pastatyti jums naują štorą, tokią kokią norite, arba galime jums parduoti lotą ir galite patys sau štorą pasistatyti. Pinigus statymui štoro mes teipgi galime paskolinti. Todėl, jei jieskai geros bizniui vietos, tai pasiskubink, pakol kitas kas šiuos šturus neparandavojo.

A. OLSZEWSKI BANK

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 6c. pas šiuos agentus:

CHICAGO, ILL.
Jonas Ilgudis, 1613 So. Halsted st.
P. M. Kallis, 1607 N. Ashland ave.
Zig. Mickevičius, 2342 S. Leavitt st.
M. J. Tananevič, 670 W. 18th st.
Mike Valaskas, 345 Kensington ave.

BALTIMORE, MD.

John Louis, 657 W. Baltimore st.
J. Zebrauckas, 112 N. Green st.

BROOKLYN, N. Y.

Jonas Bickunas, 227 Bedford ave.
E. Fromes, 73 Grand st.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozasavičius, 222 Berry st.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.
Jan Milewski, 166 Grand St.

CLEVELAND, OHIO.

P. Sukys, 2118 St. Clair ave.
ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First st.

LAWRENCE, MASS.

A. Ramanauskas, 101 Oak st.
MONTELELO, MASS.
B. P. Miszkis, 35 Arthur st.

NEW HAVEN, CONN.

K. A. Makarevich, 265 Wallace st.
PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1023 So. 2nd st.

PATERSON, N. J.
Atkins Bros., 273 River st.

PORTLAND, OREG.
Bowman News Agency.

ROCHESTER, N. Y.
Kaz. Dapshis, 210 Joseph ave.

SOUTH BOSTON, MASS.
Paul P. Mikaluskas, 248 W. 4th St.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavič, 15 Millbury st.
J. J. Kalakauskas, 121 Green st.

KELIAUJANTIEJŲ AGENTAI.
Jonas Dabulskis,
Ben. Grabauskis
Andrius Jurevičia
Jonas Kulis,
M. K. Wilkevičia.

Moterys

Cėdykite Pinigus, Laiką ir Sveikatą.

Nesikankykite vasaros karšties su nepatinkamais senoviskais prosu, nusipirkite Naujos Gėdynės Prosa, kuris šildo savyje.

Suprosinsite ir puse laiko, su smagumu. Nereikė bėgti nuo pečiaus pas stalą ir atgal, nesudegins drapanų. Siluma galima reguliuoti. Galima vartoti vidų, lauke, ant porčių, kėdelių. Viena gėdynė ir pilnai gvarantuotas, pigus, ir svarus. Rasykite, o gausite pilną aprašymą. Agentams geras pelnas.

The J. Ilgudas Novelty Co.
1841 S. Halsted St. Dept. 2 Chicago

Vyrai Išgydomi į 5 Dienas

VARICOCELE, HYDROCELE (Be pello ar skaismo)

As noriu išgydyti kiekvieną vyrą kenčiantį nuo Varicoceles, Skituros, Užkrečiamų Kraujo Nudų, Nerviškos Negalės, Hydroceles ar ypatingų vyrų ligų.

Tas laisvas pasiūlymas yra atviras visiems, kurie praleido didesnę sumą pinigų ant daktarų ir gydytojų be jokios naudos ir mano noru yra parodyti žmonims, kurie buvo gydomi per tuos ar daugiau daktarų be jokios paskinės, kad aš vartoju vienintelį būdą, kuriuo tikrai ir ant visada išgydau.

Atėik mano ofisą ir pasitarkite su manimi drąsiai. Kalbu visose kalbose. Tamsta gausi geriausią patarimą ir pasinaudosite mano 15 metų patirtimi kaip specialistu vyrų ligų. As tamsta parodysiu kaip būti išgydomu.

Tikrai išgydau Skliu, Plaučius, Kepenų ir inkstų nesveikumus (nemokė už neįsėdymą—Nėšgydyti, nemokė).

Slaptos VYRU LIGOS

Pražudytas Vyriškumas, Ligos Kepenų ir inkstų, Nerviškos negalės, Silumumas, Pražudyta pajėga, Nuovargis, Kraujo užnėdijimas, Slapumo bėgimas.

Plaučiai

Duauja, Bronchitas, Kvėpavimo ligos išgydomos visiškai mano vėliausia metodu.

Roda Dovanai.

Specialistas Vyrų ir Moterų Ligių Kalbu Lietuviškai.

Visiško išgydymo kiekvienas įsėdė. As tamsta išgydysiu viską, jeigu tamsta tik patvėsi gydymą savo ligos man. Mano preke yra žėma, ir pritaikanti prie mano atskaitinio gydymo, o išgygos yra labai lengvos. Atėik šia dien ir pasiūguosiuok nuo kancij.

Dr. ZINS, 183 N. CLARK ST. CHICAGO

Tarpe Randolph ir Lake

Valandos: 8 ryto iki 8 vak. Nedėlioms, 8 ryto iki 4 po pietų.

Severos gyduolės pagelbės jums, jeigu jas pavartosit priešai ligų, kurioms jas yra skirtos. Kuomi sergi?

Nieko Istabaus,.....

kad jaučiatės nėgerai ir esate nusidevėję, jeigu savo viduriams leidote nusilpnėti, ir virškinimą turite blogą ir kenčiate nuo užkietėjimo. Vienok, kam reik jums taip kentėti, jeigu

Severos SKILVINIS KARTUMAS

(SEVERA'S STOMACH BITTERS)

gali kiekvienoj valandoj išvesti jus ant sveikatos kelio. Žmonės vartoja jį nuo trisdešimties metų, atsitikus stoka apetito, nevirškinimui, vėjams, užkietėjimui, dispepsijai ir abelnam nusilpnėjimui, kas viskas paeina nuo silpnų vidurių — ir pasekmės visados yra geros. \$1.00

Sekantie laiškai yra prisiųsti savonoriai ir verti skaitymo:

Florida, N. Y. Ponia Liudvika Walencis rašo: "Vartoju Severos Skilvinį Kartumą ir galiu jį patarti kiekvienam. Ta gyduolė labai man gelbėjo."

Rockfall, Conn. P-as Adam Wolka rašo: "Nuo daugelio metų kentėjau nuo įvairių vidurių sujudimų ir niekas man negelbėjo, pakol Severos Skilvinio Kartumo nepradėjau vartoti. Persitikrinau, kad tai yra puikus sustiprinantis vaistas."

Drugys "Šieninis"

yra liga, apsirėškiant paprastai vasaros pabaigoj, arba rudenį, o jos priežastimi yra, rodosi, belekiojančios ore dulkės nuo žolynų, rugių, miežių ir kitų javų. Kaikurie žmonės gauna nuo to kataro kvėpavimo kanaluose. Jeigu turite niežimą nosį, gerklę ir akyse, jeigu yra vandeninis varvėjimas, čiaudėjimas ir kvėpavimo sunkumas, lyg prie astmos, tai nemislykit ilgai, tik pradėkit vartoti gyduoles vadinamas

Severos Mostis nuo Kataro

(Severa's Catarrh Balm) Prekė 25 centai.

Parsiduoda visur aptiekuose. Neimkite kitokių. Jeigu Jūsų aptiekorius neturėtų, mums. Nurodymai lietuvių kalboj. Gydytojo patarimas uždyk.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

GERA PROGA

nusipirkimui Lietuvių ir Lenkų apgyventoj vietoj Grosernės ir Bučernės

Sena išdirbta vieta; prie to turu keturis namus po 5 šeimynas, todėl perkantis nereikalinga rūpintis apie kostumierius; tie, kurie gyvena mano namuose yra priversti pirkti šiose krautuose. Parduosiu ogulų arba pagal apskaitliavimą tavoro. Perkantis gaus "lygą" ant kiek tik jis nori laiko, arba gali pirkti visą namą su bizniu. Pati krautuve yra 76 pėdas ilgio. Esu priverstas parduoti, delei sveikatos išvažiuoju ant farmų.

K. CZAPEK
4424 So. Wood St.
CHICAGO, ILL.

DIDZIAUSIA

Lietuviška aptieka J. KRZYWINSKIO
3149 S. Morgan St. CHICAGO.

GERA JUSU Daktaras, SVEIKATA

gydydamas jus, pirmiausiai klausia apie Jūsų pilvą, jaknas ir vidurius. Pirmiausiai jo darbu yra sujunginti juos prie tinkamo jiems darbo — kam turite t laukti? Pataisykit juos tuojaus, pirma negu visai apgulsit, išvarkyt nuodus iš Jūsų kūno.

ZAM - ZAM TOBLYTELES

sujudins prie veikimo šiuos organus, ZAM-ZAM suteiks skaitvedžią išžiūrą, padarys Jūsų žingią stiprią ir mikią ZAM-ZAM yra lengviausias kelias prie geros sveikatos, lengvai gaunamas, jis yra lengvas, bet labai gerą turi veikimą. Syki pabandyk ir giedosi giesmes pagyrimo — gauk jį šia dien.

Geriausias vaistas prieš Nervišumą.
ZAM-ZAM TOBLYTELES
jusu Aptiekėj 10 centai ir 25 centai.

RUPTURŲ DIRŽAI.
Turime didelį pasirinkimą rupturų diržų ir pilvui bandažų vyrams, moterims ir vaikams. Kiekvienam pritaikinsim dykai.
Visokius patarimus duodame dykai. Pasitiekame visų lietuvių atsiminimui.

Uzsirašykite "Lietuva".

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1208

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

_____